

บัญชีรายชื่อหนังสือเวียน ระเบียบ และคำสั่งต่างๆ
สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
 ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๐

ลำดับที่	๑. เลขที่หนังสือเวียน ระเบียบ คำสั่ง ๒. ลงวัน เดือน ปี	ชื่อเรื่อง	หน้า
๑.	ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔ /ว ๓๓๐๕ ลว. ๙ ก.พ.๕๐	จัดตั้ง “ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” (ศจพ.)	๖๓๙
๒.	ที่ มท ๐๕๑๑.๓ /ว ๓๒๖๐ ลว. ๑๖ มี.ค. ๕๐	ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียนและการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐	๖๔๕
๓.	ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔ /ว ๓๙๒๐ ลว. ๒๒ มี.ค. ๕๐	การจัดที่ดินตามแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ กรณีมีการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ปีงบประมาณ ๒๕๕๐	๖๖๖
๔.	ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔ /ว ๑๑๔๒ ลว. ๕ เม.ย. ๕๐	ซ้อมความเข้าใจการจัดทำโครงการจัดที่ดินตามแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ กรณีมีการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ปีงบประมาณ ๒๕๕๐	๖๗๖
๕.	ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔ /ว ๑๒๒๒ ลว. ๑๑ เม.ย. ๕๐	การปรับแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ กรณีมีการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน	๖๗๘

บัญชีรายชื่อหนังสือเวียน ระเบียบ และคำสั่งต่างๆ

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๐

ลำดับที่	๑. เลขที่หนังสือเวียน ระเบียบ คำสั่ง ๒. ลงวัน เดือน ปี	ชื่อเรื่อง	หน้า
๖.	ด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๑.๔ /ว ๑๓๔๑๕ ลว. ๒๓ พ.ค. ๕๐	การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการ การจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.)	๖๘๐
๗.	ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔ /ว ๒๐๗๘ ลว. ๒๗ มี.ย. ๕๐	การแก้ไขปัญหาตามข้อเรียกร้องของกลุ่มมวลชน	๖๘๖
๘.	ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔ /ว ๒๗๒๙ ลว. ๑๕ ส.ค. ๕๐	การจัดทำโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดิน สาธารณประโยชน์ที่มีการบุกรุกเพื่อจัดความยากจน และพัฒนาชนบท ปีงบประมาณ ๒๕๕๑	๖๘๘
๙.	ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔ /ว ๒๗๘๔๐ ลว. ๑๐ ต.ค. ๕๐	การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณี ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้หรือกรณีเข้าไป ดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ ร่วมกัน	๖๙๓
๑๐.	ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓ /ว ๓๕๕๑ ลว. ๑๙ ต.ค. ๕๐	แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาอนุญาตให้ดูดยา	๖๙๘

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๓๗๐๕

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กทม. ๑๐๒๐๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เรื่อง จัดตั้ง “ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” (ศจพ.)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๓ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๐
๒. หนังสือกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ด่วนที่สุด ที่ นร ๕๑๐๑/๑๙๖ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๙
๓. คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๘๗/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๙

ด้วยสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งที่ ๒๘๗/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ เรื่อง การจัดตั้ง “ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” (ศจพ.) โดยให้เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อ กอ.รมน. มีผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (ผอ. รมน.) เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง มาตรการ และกำกับดูแลตรวจสอบการดำเนินงานแก้ไขปัญหาความยากจน รวมทั้งจัดตั้งศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ระดับต่าง ๆ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมที่ดินพิจารณาแล้ว เพื่อให้การแก้ไขปัญหาความยากจนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ขอให้แจ้งเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดทราบ และดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลอย่างเต็มกำลังความสามารถ รวมทั้งให้การสนับสนุนในการดำเนินงานอย่างจริงจังในทุกระดับด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

บุญเขต คิตเห็น

(นายบุญเขต คิตเห็น)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร (โทรสาร) ๐ ๒๖๒๒ ๓๔๘๒

โทร (มท) ๕๐๘๐๑-๑๒ ต่อ ๓๖๗, ๓๖๙

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ มกราคม ๒๕๕๐

เรื่อง การจัดตั้ง “ศูนย์อำนวยการจัดการความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ด่วนที่สุด ที่ นร ๕๑๐๑/๑๙๖ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๙

ด้วยกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในได้เสนอเรื่อง การจัดตั้งศูนย์อำนวยการจัดการความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยแล้ว

คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบเมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

รองพล เจริญพันธุ์

(นายรองพล เจริญพันธุ์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐๒๒๔๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๒

โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๖๔

www.cubinet.thaigov.go.th

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๕๑๐๑/๑๙๖

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน
สวนรินฤติ ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การจัดตั้ง “ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” (ศจพ.)

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ได้มีการแก้ไขปัญหาความยากจนเริ่มต้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๖ ต่อเนื่องมาจนถึง พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยได้มีการจัดตั้งองค์การบริหารจัดการเรียกว่า “ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจน” (ศตจ.) ตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับหมู่บ้าน ตามนโยบายแก้ไขปัญหาลังคมและความยากจนเชิงบูรณาการของรัฐบาลชุดที่ผ่านมา ซึ่งที่ผ่านมาสามารถแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนได้ในระดับหนึ่ง แต่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลชุดใหม่เข้ามาบริหารราชการแผ่นดิน จึงทำให้การบริหารจัดการตามโครงสร้างดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้

เพื่อให้การแก้ไขปัญหาความยากจน ซึ่งเป็นปัญหาพื้นฐานสำคัญของประเทศ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้มุ่งเน้นการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ ของรัฐบาล) สร้างความเข้มแข็งและความสงบสุขภายในสังคม โดยการมีส่วนร่วมของคนในชาติอย่าง “รู้ รัก สามัคคี” โดยยึดหลักโปร่งใส ประหยัด เป็นธรรม และประสิทธิภาพ จึงเห็นควรจัดตั้งองค์การขึ้นมาบูรณาการการปฏิบัติงานดังกล่าว โดยใช้ชื่อว่า “ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ใช้ชื่อย่อว่า “ศจพ.” โดยเป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอมาร่วมนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน

(สนธิ บุญยรัตกลิน)

ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

ส่วนงานมวลชนและกิจการพิเศษ

โทร. ๐-๒๒๘๐-๒๕๖๐-๑, ๐-๒๒๘๓-๖๗๔๔

(สำเนา)
คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ ๒๘๗/๒๕๕๙
เรื่อง จัดตั้ง “ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง” (ศจพ.)

ตามที่รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ โดยในคำแถลงนโยบายดังกล่าว ได้มุ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งและความสงบสุขภายในสังคม โดยการมีส่วนร่วมของคนในชาติอย่าง “รู้ รัก สามัคคี” จะเสริมสร้างระบบการตรวจสอบการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมระบบคุณธรรม และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการขับเคลื่อนแนวทางการดำรงชีวิตภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างความผาสุกให้เกิดขึ้นแก่ประชาชน

เพื่อให้การขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ซึ่งเป็นปัญหาพื้นฐานสำคัญของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินชีวิตภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสังคมทุกระดับชั้น จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จัดตั้งองค์การอำนวยการแก้ไขปัญหาขึ้น ดังนี้

๑. การจัดตั้งองค์การอำนวยการและบริหารจัดการ

ให้จัดตั้งองค์การอำนวยการโดยใช้ชื่อว่า “ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เรียกชื่อย่อว่า “ศจพ.” โดยให้เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน มีผู้มีอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในเป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ

๒. อำนาจหน้าที่

๑) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง มาตรการ และกำกับดูแล ตรวจสอบการดำเนินงานแก้ไขปัญหา ตลอดจนเสนอแนะนโยบายแก่คณะรัฐมนตรี

๒) อำนวยการ สั่งการ เร่งรัด กำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินงานตามแนวทางที่กำหนดไว้

๓) บูรณาการงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาให้เป็นไปตามหลักโปร่งใส ประหยัด เป็นธรรม และประสิทธิภาพ

๔) มอบหมายให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง แปรเปลี่ยนนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผล สำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน โดยกำหนดให้ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีแผนปฏิบัติการ บูรณาการแผนและงบประมาณให้บังเกิดผลในการปฏิบัติสูงสุด

๕) จัดตั้ง “ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” (ศจพ.) ระดับต่าง ๆ

๖) แต่งตั้ง คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน ตามความจำเป็น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๗) รายงานผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนปัญหา/อุปสรรค ข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานให้คณะรัฐมนตรีทราบทุกระยะ

๘) ดำเนินการอื่นใดตามที่นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๓. แนวทางปฏิบัติ

๑) ขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทยให้อยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืน บนพื้นฐานของความสมดุลพอดี และความพอประมาณอย่างมีเหตุผลภายใต้ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” อันจะนำไปสู่ความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศ

๒) ขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ให้แก่ประชาชนชาวไทยด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างศักยภาพของประชาชนในระดับรากแก้วให้เข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกันสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๓) รวบรวม บริหารจัดการข้อมูลคนยากจนในพื้นที่และแบ่งแยกปัญหาให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้การดำเนินการช่วยเหลือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาใช้ องค์กร หน่วยงาน และทรัพยากร รวมทั้งการดำเนินการด้านงบประมาณในการสนับสนุนและพัฒนาตามความเหมาะสม ทั้งในด้านการให้ความรู้เทคโนโลยี และการพัฒนาอาชีพ

๔) แสวงหาความร่วมมือจากภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคประชาชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนการดำเนินงาน

๕) ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนการดำเนินงานของ ศจพ. ทุกระดับ อย่างรวดเร็วและเต็มความสามารถตามที่ได้รับภารกิจขอ

๖) ขจัดการเอาเปรียบทางสังคมต่อคนจนในทุกด้าน เพื่อให้คนจนได้รับโอกาสทางการศึกษาและบริการทางสังคมอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง โดยใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเฉียบขาดต่อผู้มีพฤติการณ์เอารัดเอาเปรียบต่อสังคมและประเทศชาติ

๗) ครอบงำสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในระดับรากแก้ว ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่านิยม อุดมการณ์ รักและภาคภูมิใจในความเป็นไทย ดำรงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม และภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของชาติ เข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และใช้กิจกรรมในทางสร้างสรรค์ เพื่อขจัดความยากจนให้ประชาชนหลุดพ้นอย่างยั่งยืน

๘) ให้สำนักงานงบประมาณและกระทรวงการคลังจัดระบบ และจัดเตรียม
งบประมาณรองรับการดำเนินงานและการปฏิบัติตามคำสั่งนี้ และให้การสนับสนุนงบประมาณ
ในการดำเนินงานของ “ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง” (ศจพ.) ทุกระดับ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(ลงชื่อ) **พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์**
(สุรยุทธ์ จุลานนท์)
นายกรัฐมนตรี

(สำเนา)

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๗๒๖๐

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๖ มีนาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้น
ทะเบียนและการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน
พ.ศ. ๒๕๕๐
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ จำนวน ๑๓ ชุด

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการ
การถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียนและการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวล
กฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม
๑๒๔ ตอนพิเศษ ๒๗ ง วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๐ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

กรมที่ดินขอเรียนว่า ระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ ดังกล่าวได้บูรณาการรวบรวม
วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ ตามประมวล
กฎหมายที่ดินเข้าไว้ภายใต้กรอบมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติอันจะ
นำไปสู่การดำเนินการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งมีหลักการสำคัญที่เปลี่ยนแปลงไป
จากเดิม คือ การขอดำเนินการตามระเบียบนั้นนอกจากผู้ขอจะต้องเป็นทบวงการเมืองตาม
ประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว ที่ดินที่ขอดำเนินการต้องเป็นที่ดินของรัฐที่อยู่ในพื้นที่ตามกฎหมาย
ว่าด้วยการผังเมือง และอยู่ในโซนหรือแผนการใช้ที่ดิน (Zoning) ตามที่จังหวัดกำหนดไว้
เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

บุญเขต คิตเห็น

(นายบุญเขต คิตเห็น)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร. ๐ ๒๖๒๒ ๓๔๖๙ มท. ๕๐๘๐๑-๑๒ ต่อ ๓๖๕

โทรสาร. ๐ ๒๖๒๒ ๑๘๔๐

(สำเนา)

**ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ
การจัดขึ้นทะเบียนและการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ
ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐**

โดยที่เห็นเป็นการสมควรให้มีการรวบรวมและปรับปรุงแก้ไขวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน เพื่อให้ส่วนราชการผู้ขอและเจ้าหน้าที่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน อันนำไปสู่การดำเนินการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้ทบวงการเมืองใช้ที่ดินของรัฐ เพื่อประโยชน์ในราชการตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๑

(๒) คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๙๓/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๐๑ เรื่อง ระเบียบการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน

(๓) หนังสือกรมที่ดิน ที่ ๕๔๘๗/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๐๓ เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน

(๔) หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๑.๒/ว ๑๘๔ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๖ เรื่อง ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้ทบวงการเมืองใช้ที่ดินของรัฐ เพื่อประโยชน์ในราชการตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๑

(๕) หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๒๓/ว ๓๑๐๕ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๔๔ เรื่อง ข้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย

(๖) หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๓๘๘๔๑ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๘ เรื่อง ข้อมความเข้าใจวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทบวงการเมืองหรือส่วนราชการใช้ที่ดินของรัฐเพื่อประโยชน์ในราชการ

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“การถอนสภาพ” หมายความว่า การดำเนินการตามบทบัญญัติในมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ที่มีผลทำให้ที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือที่ดินที่ได้มีการหวงห้ามหรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมืองซึ่งมิได้ตกเป็นที่ราชพัสดุ เปลี่ยนสถานะหรือพ้นสภาพจากการเป็นที่ดินนั้น ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น

“การจัดขึ้นทะเบียน” หมายความว่า การดำเนินการตามบทบัญญัติในมาตรา ๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยการนำที่ดินของรัฐไปดำเนินการให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการของหน่วยงานนั้น ๆ โดยมีได้มีการจัดหรือแสวงหารายได้สำหรับรัฐหรือบำรุงท้องถิ่น

“การจัดหาผลประโยชน์” หมายความว่า การดำเนินการตามบทบัญญัติในมาตรา ๑๐ หรือ ๑๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยการนำที่ดินของรัฐไปจัดหรือแสวงหารายได้สำหรับรัฐหรือบำรุงท้องถิ่นด้วยวิธีการจัดทำให้ที่ดิน ใช้ประโยชน์ได้ ซ้ำขาย แลกเปลี่ยน ให้เช่าหรือให้เช่าซื้อ

“ทบวงการเมือง” หมายถึง หน่วยงานการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐ

“จังหวัด” หมายความว่า จังหวัดซึ่งที่ดินตั้งอยู่ และให้หมายรวมถึงกรมที่ดิน กรณีที่ดินตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครด้วย

“อำเภอ” หมายความว่า อำเภอ กิ่งอำเภอ หรือเขต ซึ่งที่ดินตั้งอยู่

“สภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า สภาองค์การบริหารส่วนตำบล สภาเทศบาล สภาเมืองพัทยา หรือสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งที่ดินตั้งอยู่

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมที่ดิน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ข้อ ๕ การขอดำเนินการขอถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ ตามระเบียบนี้ ผู้ขอต้องเป็นทบวงการเมือง และที่ดินที่ขอต้องเป็นที่ดินของรัฐที่อยู่ในพื้นที่ตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง และอยู่ในโซนหรือแผนการใช้ที่ดิน (Zoning) ตามที่จังหวัดกำหนดไว้เท่านั้น

ข้อ ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด ๑

คณะกรรมการ

ข้อ ๗ ให้มีคณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐทุกจังหวัด ดังนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย อธิบดี เป็นประธาน ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกรมธนารักษ์ ผู้อำนวยการเขตท้องที่ซึ่งที่ดินตั้งอยู่ ผู้อำนวยการสำนักงานจัดการที่ดินของรัฐ เป็นกรรมการ เจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการ และหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการที่ดิน สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ปฏิรูปที่ดินจังหวัด ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ธนารักษ์พื้นที่ นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ซึ่งที่ดินตั้งอยู่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งที่ดินตั้งอยู่ เป็นกรรมการ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ และหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการที่ดิน สำนักงานที่ดินจังหวัด เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณากลับกรองและกำกับการใช้ที่ดินของรัฐในเรื่องของการถอนสภาพการจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ ให้เป็นไปตามแนวนโยบายของรัฐ โดยคำนึงถึงการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการอนุรักษ์ที่ดินไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันในอนาคต

(๒) พิจารณานาถ จำนวนเนื้อที่ ว่า มีความเหมาะสมสอดคล้องกับแผนงานโครงการและแผนผังการใช้ที่ดินหรือไม่ ที่ดินที่ขออยู่ในโซนหรือแผนการใช้ที่ดินตามที่จังหวัดกำหนดไว้ มีข้อขัดข้องทางด้านผังเมืองหรือไม่ อย่างไร ตลอดจนเสนอแนะ และให้ความเห็นเกี่ยวกับการนำที่ดินของรัฐไปดำเนินการตามระเบียบนี้

(๓) พิจารณาแก้ไข ปัญหา ข้อขัดข้องในการดำเนินการตามระเบียบนี้

(๔) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือแสดงความเห็น หรือให้ส่งเอกสารหลักฐาน หรือสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณา เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

(๕) ปฏิบัติการอื่น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามนัยระเบียบนี้

ข้อ ๙ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม ถ้าในการประชุมคราวใดประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการด้วยกันคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มติที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน หากคะแนนเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

หมวด ๒

การถอนสภาพ

ส่วนที่ ๑

ลักษณะที่ดินและการยื่นคำขอ

ข้อ ๑๐ ที่ดินที่จะถอนสภาพได้ต้องเป็นที่ดินของรัฐ ตามมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ข้อ ๑๑ ทบวงการเมืองใดประสงค์นำที่ดินของรัฐดังกล่าวไปขึ้นทะเบียน จัดหาผลประโยชน์หรือนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น ให้ทบวงการเมืองนั้น ๆ ยื่นหนังสือแสดงความประสงค์ขอถอนสภาพต่ออธิบดี สำหรับที่ดินในเขตกรุงเทพมหานคร ในเขตจังหวัดอื่น ให้ยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้

- (๑) แผนงาน / โครงการ โดยแสดงเหตุผลความจำเป็น กำหนดวัตถุประสงค์วิธีดำเนินการ งบประมาณดำเนินการ ตลอดจนรายละเอียดของกิจกรรมต่างๆ
- (๒) แผนที่สังเขปแสดงที่ตั้งของที่ดินที่ขอ สถานที่สำคัญ และเส้นทางคมนาคมบริเวณใกล้เคียงโดยรอบ พร้อมภาพถ่ายรอบแปลงที่ดิน
- (๓) สำเนาแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน ๑ : ๕๐๐๐๐ ลำดับชุด L๗๐๑๗ ของกรมแผนที่ทหารทั้งแผ่น หมายถึงแสดงตำแหน่งที่ตั้งของที่ดิน

ส่วนที่ ๒

การดำเนินการถอนสภาพ

ข้อ ๑๒ ให้จังหวัดพิจารณาตรวจสอบว่าที่ดินดังกล่าวได้ถูกถอนสภาพตามกฎหมายอื่นแล้วหรือไม่ หากยังมีได้ถูกถอนสภาพให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) อำเภอสอบสวนประวัติความเป็นมาของที่ดิน และให้ความเห็นประกอบการพิจารณา ว่าควรให้มีการถอนสภาพหรือไม่ อย่างไร
- (๒) ให้ผู้ขอจัดทำแผนที่ท้ายพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพ และจัดทำแผนผังการใช้ที่ดิน
- (๓) ให้ผู้ขอประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อขอความเห็นจากที่ประชุมสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดให้ราษฎรผู้เคยใช้ประโยชน์แสดงความคิดเห็น

(๔) ตรวจสอบว่าเป็นพื้นที่ทับซ้อนกับพื้นที่ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่น เช่น เขตปฏิรูปที่ดิน เขตป่าไม้ หรือไม หากเป็นพื้นที่ทับซ้อนดังกล่าว ให้ขอความเห็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่นั้น ๆ ประกอบการพิจารณา

(๕) ให้ผู้ขอพิจารณาจัดหาที่ดินแปลงอื่นให้ใช้ร่วมกันแทน หากปรากฏว่าเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน และพลเมืองยังใช้ร่วมกันอยู่ และชี้แจงให้ทราบว่าที่ดินที่จัดใช้แทนนั้น มีสภาพและอาณาเขตอย่างไร จำนวนเนื้อที่เท่าใด อยู่ห่างจากที่ดินแปลงเดิมมากน้อยเพียงใด พร้อมประสานขอความเห็นจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตพื้นที่ประกอบการพิจารณา

(๖) ส่งเรื่องราวให้คณะกรรมการตาม ข้อ ๗ แล้วแต่กรณี พิจารณาให้ความเห็น

ข้อ ๑๓ การสอบสวนประวัติความเป็นมาของที่ดินตามความในข้อ ๑๒ (๑)

(๑) กรณีเป็นที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน การสอบสวนต้องได้ความดังนี้

(ก) มีการสงวนหวงห้ามให้เป็นที่ดินสำหรับใช้เป็นที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือไม่ หากมีการสงวนหวงห้าม เป็นการสงวนหวงห้ามตามบทกฎหมายใด หวงห้ามไว้เพื่อการใด ตั้งแต่เมื่อใด

(ข) สภาพที่ดินโดยปกติทั่วไป หรือโดยธรรมชาติ มีสภาพเป็นที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น ทางบก ทางน้ำ ที่ห้วย ที่หนอง ที่ชายทะเล ที่ชายตลิ่ง หรือไม หากโดยสภาพของที่ดินเป็นที่ใช้ร่วมกันสภาพทางบกหรือทางน้ำดังกล่าว เริ่มต้นจากที่ใดและไปสิ้นสุดที่ใด ทางน้ำ ห้วย หนอง ที่ชายทะเล ที่ชายตลิ่ง ปัจจุบันมีสภาพอย่างไร มีการตื่นขึ้นหรือไม่ หากมีการตื่นขึ้นเกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือโดยประการอื่น หากเป็นที่ชายทะเล หรือที่ชายตลิ่ง น้ำท่วมถึงอย่างไร หรือไม

(ค) เป็นที่ดินซึ่งมีผู้อุทิศบริจาคให้เป็นที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือไม่ หากมีผู้อุทิศหรือบริจาคโดยบุคคลใด อุทิศให้ใช้ร่วมกันเพื่อการใด ตั้งแต่เมื่อใด มีหลักฐานการอุทิศหรือไม่ อย่างไร

(ง) เคยมีการใช้ประโยชน์ร่วมกันมาก่อนหรือไม่ หากเคยมีการใช้ประโยชน์ร่วมกันมาก่อน ใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างไร ตั้งแต่เมื่อใด

(จ) ปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือเลิกใช้แล้ว หากเลิกใช้แล้ว เลิกใช้ตั้งแต่เมื่อใด เป็นการเลิกใช้ทั้งแปลงหรือเลิกใช้บางส่วน หากเลิกใช้บางส่วน เลิกใช้ส่วนใด

(๒) กรณีเป็นที่ดินที่ได้หวงห้ามหรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมืองใด การสอบสวนต้องได้ความว่า เป็นการสงวนหวงห้ามตามบทกฎหมายใด ของหน่วยงานใด สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อการใด หน่วยงานนั้นๆ ได้เคยใช้ประโยชน์ ตามที่สงวนหวงห้ามไว้หรือไม่ อย่างไร ปัจจุบันพึงมีการใช้ประโยชน์หรือเลิกใช้แล้วหรือไม่ อย่างไร

ข้อ ๑๔ การจัดทำแผนที่ท้ายพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกากอนสภาพที่ดินตามความในข้อ ๑๒ (๒) ให้ผู้ขอประสานหน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษา เพื่อยื่นเรื่องราว

ขอรังวัดจัดทำแผนที่ต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขาหรือสำนักงานที่ดินส่วนแยก แล้วแต่กรณี

การจัดทำให้ดำเนินการตามหลักวิชาการแผนที่ โดยมีกรอบแนวทางดังนี้

(๑) มาตรฐานและการจัดวางรูปแบบที่ ให้ใช้มาตรฐานหลัก ๑ : ๔๐๐๐ หรือ ๑ : ๕๐๐๐๐ หรือ ๑ : ๒๕๐๐๐๐ อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยพิจารณาความเหมาะสมจากขนาดเนื้อที่ควบคู่กับการจัดวางรูปแบบที่ ให้อยู่ในกรอบขนาดกระดาษ A ๔ เว้นแต่กรณีที่ดินที่มีขนาดใหญ่หรือเล็กจนเกินไปจะใช้มาตรฐานอื่น และ/หรือจะใช้กรอบแผนที่ขนาดอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ก็ได้

(๒) รูปแบบที่และรายละเอียดในแผนที่ ให้แสดงแนวเขตที่ดินที่ขออนุญาตสภาพจำนวนเนื้อที่ที่ขออนุญาต และแสดงเขตข้างเคียงติดต่อกันให้ชัดเจน ดังนี้

(ก) กรณีขออนุญาตที่ดินบางส่วนให้แสดงแนวเขตที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินส่วนคงเหลือ และเนื้อที่คงเหลือให้ชัดเจน

(ข) กรณีที่ดินติดที่ดินของเอกชน ให้ระบุว่า “ที่ดินที่มีการครอบครอง” แต่หากติดที่ดินของรัฐ ให้ระบุว่า “ที่สาธารณประโยชน์ ที่ราชพัสดุหรือที่รกร้างว่างเปล่า” แล้วแต่กรณี พร้อมชื่อเรียกและหนังสือสำคัญ (ถ้ามี)

(ค) กรณีที่ดินติดทางบกหรือทางน้ำ ให้แสดงเส้นทางดังกล่าวให้ชัดเจนรอบแผนที่ หากเส้นทางดังกล่าวเป็นทางแยกหรือทางตัน ให้แสดงให้ปรากฏในแผนที่ด้วย

(ง) กรณีที่ดินติดทางสาธารณะ ให้ระบุว่าเป็นทางลาดยางหรือลูกรัง หากมีชื่อเฉพาะให้ระบุชื่อเฉพาะให้ปรากฏด้วย และให้ระบุเพิ่มเติมว่า เส้นทางนั้น ๆ ไปซื้อบ้าน หรือตำบล หรืออำเภออะไรที่อยู่ถัดไปจากท้องที่ที่ขออนุญาต

(จ) กรณีที่ดินติดทางหลวงแผ่นดินหรือทางหลวงชนบท ให้ระบุชื่อ และหมายเลขทางหลวงกำกับเส้นทางดังกล่าว และให้ระบุเพิ่มเติมว่าเส้นทางนั้น ๆ ไปอำเภอใดที่อยู่ถัดไปจากอำเภอที่ขออนุญาต หากเส้นทางนั้นไปบรรจบทางหลวงแผ่นดินหรือทางหลวงชนบทเส้นอื่นก่อนถึงอำเภอที่อยู่ถัดไป ให้ระบุว่าเป็นไปบรรจบทางหลวงแผ่นดินหรือทางหลวงชนบทชื่อใด หมายเลขใด

(ฉ) ในกรอบแผนที่ภายใต้มาตรฐานที่กำหนดไว้ หากมีสถานที่สำคัญ เช่น วัด โรงเรียน สถานที่ราชการ ฯลฯ ให้แสดงที่ตั้งสถานที่พร้อมระบุชื่อ และแสดงสัญลักษณ์ให้ปรากฏในแผนที่

(ช) ให้แสดงค่าพิกัดที่ตั้งของที่ดินที่ขออนุญาตที่ขอบแผนที่ด้วยค่าพิกัดระบบใดระบบหนึ่ง คือ ระบบภูมิศาสตร์หรือระบบพิกัดจาก UTM

(ซ) จัดทำสำเนาต้นร่างแผนที่ รายการรังวัด (ร.ว. ๖๗) และรายการคำนวณ

(๓) กรณีขออนุญาตบางส่วน และที่ดินที่ขออนุญาตมีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้วให้หมายสีแดงแสดงแนวเขต ระบุจำนวนเนื้อที่ที่ขออนุญาตและเนื้อที่คงเหลือให้ปรากฏในสำเนาแผนที่หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ข้อ ๑๕ การจัดทำแผนผังการใช้ที่ดินตามความในข้อ ๑๒ (๒) ให้ผู้ขอพิจารณา ดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนงาน/โครงการ ที่ปรากฏตามคำขอ โดยยึดเนื้อที่และรูปแบบที่ ตามข้อ ๑๔ เป็นกรอบในการจัดวางผัง กำหนดมาตราส่วนตามความเหมาะสม แสดงรายละเอียด ของกิจกรรมต่างๆ และการใช้พื้นที่ในแต่ละกิจกรรมที่ปรากฏในแผนงาน /โครงการ โดยหมายสี และแสดงเนื้อที่ให้เห็นขอบเขตการใช้พื้นที่ให้ชัดเจน

กรณีขอถอนสภาพเพื่อนำที่ดินไปใช้สร้างศูนย์ราชการส่วนภูมิภาค ให้นำแผนผัง การใช้ที่ดินดังกล่าวเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการเสียก่อน

ข้อ ๑๖ การขอความเห็นจากที่ประชุมสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดให้ ราษฎรผู้เคยใช้ประโยชน์ ร่วมแสดงความคิดเห็นว่าสมควรให้มีการถอนสภาพหรือไม่ อย่างไร ตามข้อ ๑๒ (๓) ให้นำแผนงาน โครงการ วัตถุประสงค์ ตลอดจนรายละเอียดอื่น เช่น ขนาด จำนวนเนื้อที่ที่ขอเข้าสู่การพิจารณาของสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และกระบวนการรับฟัง ความเห็นของราษฎรด้วย เมื่อที่ประชุมมีมติและความคิดเห็นของราษฎรได้ข้อสรุปอย่างไร ให้จัด ทำรายงานแสดงให้ปรากฏชัดเจนด้วย

ข้อ ๑๗ เมื่อได้ดำเนินการตามความในข้อ ๑๒ แล้ว ให้จังหวัดตรวจสอบความถูกต้อง โดยสรุปข้อเท็จจริงให้ครบถ้วน และเสนอความเห็น พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังกรมที่ดิน

ข้อ ๑๘ เมื่อกรมที่ดินได้รับเรื่องราวตามความในข้อ ๑๗ แล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้สอบถามกรมการปกครองเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของที่ตั้งที่ดิน และ สอบถามกรมโยธาธิการและผังเมือง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นว่ามีข้อขัดข้องด้านผังเมืองหรือไม่

(๒) กรณีที่ดินที่ขอถอนสภาพตั้งอยู่ในเขตจังหวัดที่คณะรัฐมนตรีกำหนดให้เป็น เมืองหลักตามบัญชีท้ายระเบียบหมายเลข ๑ และการใช้ที่ดินมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นที่ตั้ง หน่วยราชการระดับจังหวัด ระดับภาค หรือศูนย์ แต่ไม่รวมถึงการใช้ที่ดินของหน่วยราชการ ระดับท้องถิ่น สถานศึกษาต่าง ๆ ทุกระดับ สถานพยาบาล โรงพยาบาลของรัฐ และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง ให้ส่งเรื่องให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาให้ความเห็น

(๓) กรณีที่ดินที่ขอถอนสภาพเป็นที่ดินสงวนหวงห้าม ตามความในมาตรา ๒๐ (๔) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน หรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ซึ่ง การถอนสภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปจัดให้ประชาชนหรือนำไปจัดหาผลประโยชน์ ให้ส่งเรื่อง ให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็น

(๔) กรณีที่ดินขอถอนสภาพเป็นที่สาธารณะประจำตำบลและหมู่บ้าน ตามนัย หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๔๗๓/๒๔๘๖ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๔๘๖ ให้ส่งเรื่องให้กรมการ ปกครองพิจารณาให้ความเห็น

ข้อ ๑๙ เมื่อได้รับแจ้งยืนยัน และไม่ขัดข้องจากหน่วยงานตามข้อ ๑๘ ดังกล่าวแล้ว ให้กรมที่ดินพิจารณายกกราบบังคมทูลพระราชาบัญญัติหรือราชกฤษฎีกาถอนสภาพ เสนอกระทรวงมหาดไทย เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ดังนี้

(๑) กรณีเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ถ้าพลเมืองใช้ร่วมกันอยู่เมื่อได้จัดหาที่ดินให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทนแล้ว การถอนสภาพให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ

(๒) กรณีเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ถ้าพลเมืองเลิกใช้ร่วมกันแล้ว หรือเปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน และมีได้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใดตามกฎหมายอื่น การถอนสภาพให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

(๓) กรณีเป็นที่ดินที่ได้หวงห้ามหรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมืองใด ซึ่งมีได้ตกเป็นที่ราชพัสดุ ถ้าทบวงการเมืองนั้นเลิกใช้ หรือไม่ต้องการสงวนหวงห้ามต่อไป การถอนสภาพให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

ส่วนที่ ๓

การดำเนินการเมื่อได้รับการถอนสภาพแล้ว

ข้อ ๒๐ เมื่อได้มีพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้กรมที่ดินแจ้งผู้ขอและจังหวัดทราบ หากเป็นการถอนสภาพเพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการให้แจ้งกรมธนารักษ์ทราบด้วย

(๒) ให้กรมที่ดินและจังหวัดจัดทำทะเบียนที่ดินที่ถูกถอนสภาพ ทะเบียนทบวงการเมืองผู้ได้รับการจัดขึ้นทะเบียนที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการ หรือทะเบียนทบวงการเมืองผู้ได้รับการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามแบบท้ายระเบียบหมายเลข ๒ หมายเลข ๓ และหมายเลข ๔ แล้วแต่กรณีและลงรายการทะเบียนแต่ละประเภทที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนถูกต้อง

(๓) ให้จังหวัดนำรูปแผนที่แนบท้ายการถอนสภาพ ลงระวางให้ปรากฏในระวางแผนที่หรือระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ หรือระวางภาพถ่ายทางอากาศให้ครบถ้วน

(๔) ให้จังหวัดปิดประกาศถอนสภาพที่ดินในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดิน ที่ว่าการอำเภอ หรือที่ว่าการกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนัน และในบริเวณที่ดินนั้น แห่งละ ๑ ฉบับ

(๕) ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาจัดการจำหน่ายทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ทุกแห่งและคืนหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (ถ้ามี) ให้แก่สำนักงานที่ดินจังหวัดเพื่อดำเนินการดังนี้

(ก) กรณีมีทะเบียนที่สาธารณประโยชน์ให้หมายเหตุในทะเบียนว่า ได้ถอนสภาพทั้งแปลงหรือบางส่วน โดยระบุเนื้อที่ที่ถอนสภาพแล้ว

(ข) กรณีมีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง หากเป็นการถอนสภาพทั้งแปลงเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในราชการ ให้จังหวัดแจ้งทบวงการเมืองผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดินประสานงานกับธนารักษ์

พื้นที่ขอเปลี่ยนหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงใหม่เพื่อให้ตรงกับสภาพการใช้ที่ดิน และให้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงใหม่ได้ โดยปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการนั้น

(ค) กรณีมีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง หากเป็นการถอนสภาพทั้งแปลง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น ให้ดำเนินการหมายเหตุ และจำหน่ายหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง โดยปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการนั้น

(ง) กรณีมีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง หากเป็นการถอนสภาพบางส่วน ให้ดำเนินการแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง โดยปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการนั้น

หมวด ๓ การจัดขึ้นทะเบียน

ส่วนที่ ๑ ลักษณะที่ดิน และการยื่นคำขอ

ข้อ ๒๑ ที่ดินที่จะขึ้นทะเบียนต้องเป็นที่ดินของรัฐตามมาตรา ๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ข้อ ๒๒ ทบวงการเมืองใดประสงค์จะนำที่ดินของรัฐตามความในข้อ ๒๑ ไปจัดขึ้นทะเบียน ให้ยื่นหนังสือแสดงความประสงค์ต่ออธิบดี สำหรับที่ดินในเขตกรุงเทพมหานคร ในเขตจังหวัดอื่นให้ยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามความในหมวด ๒ ข้อ ๑๑ โดยอนุโลม

ข้อ ๒๓ ที่ดินตามความในข้อ ๑๐ เมื่อได้ดำเนินการถอนสภาพเพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการ ตามความต้องการของทบวงการเมืองนั้นๆ แล้ว มิต้องดำเนินการตามวิธีการจัดขึ้นทะเบียนตามความในหมวดนี้อีกแต่อย่างใด

ส่วนที่ ๒ การดำเนินการจัดขึ้นทะเบียน

ข้อ ๒๔ เมื่อได้รับหนังสือแสดงความประสงค์แล้ว ให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้อำเภอสอบสวนประวัติความเป็นมาของที่ดิน และให้ความเห็นประกอบการพิจารณา ว่าสมควรให้ทบวงการเมืองนำขึ้นทะเบียนเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่ อย่างไร

(๒) ให้ผู้ขอจัดทำแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทย และจัดทำแผนผังการใช้ที่ดิน

(๓) ให้ผู้ขอประสานขอความเห็นจากสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๔) ประสานขอความเห็นไปยังผู้บังคับการจังหวัดทหารบก หรือหน่วยทหารพื้นที่ กรณีไม่มีจังหวัดทหารบก ว่ามีข้อขัดข้องทางด้านยุทธศาสตร์ หรือไม่อย่างไร

(๕) ประสานไปยังสถานีพัฒนาที่ดินพื้นที่ เพื่อตรวจสอบว่าเป็นที่ดินอยู่ในเขตประกาศจำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรหรือไม่

(๖) ตรวจสอบว่าเป็นพื้นที่ทับซ้อนกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่น เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เขตป่าไม้ หรือไม่ ถ้าเป็นพื้นที่ทับซ้อนดังกล่าว ให้ขอความเห็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่นั้น ๆ ประกอบการพิจารณา

(๗) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศการจัดขึ้นทะเบียนตามขอบเขตและเนื้อที่ที่รังวัดได้ตาม (๒) ให้ราษฎรทราบมีกำหนด ๓๐ วัน ประกาศให้ปิดในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดิน ที่ว่าการอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนัน และในบริเวณที่ดินนั้นแห่งละ ๑ ฉบับ

(๘) ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการตามข้อ ๗ แล้วแต่กรณี พิจารณาให้ความเห็น

ข้อ ๒๕ การสอบสวนประวัติความเป็นมาของที่ดิน ตามความในข้อ ๒๔ (๑) ให้สอบสวนให้ได้ความว่า เป็นที่ดินของรัฐประเภทใด

(๑) กรณีเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง การสอบสวนให้ระบุรายละเอียด ลักษณะทางกายภาพของที่ดินว่ามีสภาพอย่างไร เช่น ที่ราบลุ่ม ที่ดอน ที่โล่งเตียน หรือมีสภาพเป็นป่าไม้ หากมีสภาพเป็นป่าไม้ มีต้นไม้ขึ้นโดยกระจุกตัวอยู่หนาแน่นหรือกระจายตัวทั่วไป ปัจจุบันมีผู้ครอบครองทำประโยชน์หรือไม่ อย่างไร หากมีผู้ครอบครองเป็นการครอบครองที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ผู้ครอบครองยอมรับ หรือยินยอมออกจากที่ดินหรือไม่ อย่างไร

(๒) กรณีที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันซึ่งถูกถอนสภาพโดยผลของกฎหมายอื่น การสอบสวนให้ดำเนินการตามความในข้อ ๑๓ (๑) ส่วนการพิจารณาว่า ที่ดินได้ถูกถอนสภาพโดยผลของกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร และกระบวนการในการขอใช้ที่ดินดังกล่าวจะต้องขอความเห็นหรือความยินยอมจากหน่วยงานผู้กำกับดูแลอย่างไร ให้พิจารณาตามบทบัญญัติหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดว่าด้วยการนั้น ๆ

ข้อ ๒๖ ให้นำความในหมวด ๒ ข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ ข้อ ๑๗ และข้อ ๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๗ เมื่อกรมที่ดินพิจารณาแล้วไม่มีข้อขัดข้อง ให้พิจารณายกร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการจัดขึ้นทะเบียนที่ดินของรัฐ เพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการ เสนอกระทรวงมหาดไทยพิจารณาดำเนินการต่อไป

หากที่ดินที่ขอจัดขึ้นทะเบียนเป็นที่ดินที่มีการหวงห้ามตามความในมาตรา ๙ (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ดำเนินการยกร่างออกประกาศกระทรวงมหาดไทยเพื่อถอนการหวงห้ามในคราวเดียวกันด้วย

ส่วนที่ ๓
การดำเนินการเมื่อได้รับการจัดขึ้นทะเบียนแล้ว

ข้อ ๒๘ เมื่อได้ดำเนินการจัดขึ้นทะเบียนแล้ว ให้นำความในหมวด ๒ ข้อ ๒๐ (๑) (๒) (๓) และ (๕) มาบังคับใช้โดยอนุโลม

หมวด ๔
การจัดหาผลประโยชน์

ส่วนที่ ๑
ลักษณะที่ดินและการยื่นคำขอ

ข้อ ๒๙ ที่ดินที่จะนำมาจัดหาผลประโยชน์ได้ต้องเป็นที่ดินของรัฐตามมาตรา ๑๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ข้อ ๓๐ ทบวงการเมืองใดประสงค์จะนำที่ดินของรัฐตามความในข้อ ๒๙ ไปจัดหาผลประโยชน์ ให้ยื่นหนังสือแสดงความประสงค์ต่ออธิบดี สำหรับที่ดินในเขตกรุงเทพมหานคร ในเขตจังหวัดอื่นให้ยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมด้วยเอกสาร หลักฐาน ตามความในหมวด ๒ ข้อ ๑๑ โดยอนุโลม

ข้อ ๓๑ ที่ดินตามความในข้อ ๑๐ เมื่อได้มีพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา ถอนสภาพเพื่อนำไปจัดหาผลประโยชน์ ตามความต้องการของทบวงการเมืองนั้นๆ แล้ว มีต้องดำเนินการตามกระบวนการจัดหาผลประโยชน์ ตามข้อ ๓๐ และ ข้อ ๓๒ ของหมวดนี้อีกแต่อย่างใด

ส่วนที่ ๒
การดำเนินการจัดหาผลประโยชน์

ข้อ ๓๒ ให้ดำเนินการความในหมวด ๓ ข้อ ๒๔ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๘) และให้นำความในข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ ข้อ ๑๗ ข้อ ๑๘ และข้อ ๒๕ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๓๓ การจัดหาผลประโยชน์ ให้ดำเนินการจัดทำประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการมอบหมายให้ทบวงการเมืองจัดหาผลประโยชน์ โดยระบุถึงเขตที่ดิน จำนวนเนื้อที่ดิน ชื่อทบวงการเมืองและกิจการที่มอบหมาย รวมถึงวัตถุประสงค์ในการจัดหาผลประโยชน์เมื่อ รัฐมนตรีเห็นชอบแล้วให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

กรณีอธิบดีเป็นผู้จัดหาผลประโยชน์ มีต้องดำเนินการตามความในวรรคแรกแต่อย่างใด

ส่วนที่ ๓
วิธีการจัดหาผลประโยชน์

ข้อ ๓๔ การดำเนินการจัดหาผลประโยชน์ มีวิธีการดำเนินการดังนี้
(๑) การจัดทำให้ที่ดินใช้ประโยชน์ได้

(๒) การซื้อขาย

(๓) การแลกเปลี่ยน

(๔) การให้เช่า

(๕) การให้เช่าซื้อ

ข้อ ๓๕ การจัดหาผลประโยชน์โดยการขาย การแลกเปลี่ยนและการให้เช่าซื้อ ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี

ข้อ ๓๖ การขายให้กระทำโดยวิธีการขายทอดตลาด เว้นแต่

(๑) การขายที่ดินในกรณีที่มีผู้เช่า หรือผู้อาศัยในที่ดินนั้นติดต่อกันมาไม่น้อยกว่า ๕ ปี ให้กระทำโดยวิธีการกำหนดราคาขายตามราคาตลาด และเปิดโอกาสให้ผู้เช่า ผู้อาศัย รวมถึงทายาทของผู้เช่าหรือผู้อาศัย แล้วแต่กรณี มีโอกาสซื้อได้ก่อนผู้อื่น เมื่อไม่เป็นที่ตกลงกัน จึงให้กระทำโดยวิธีการขายทอดตลาด หรือ

(๒) การขายที่ดินให้แก่บุคคลผู้มีส่วนได้เสีย หรือได้ช่วยทำประโยชน์ในที่ดินนั้น ให้กระทำโดยวิธีกำหนดราคา แต่ถ้าบุคคลดังกล่าวหลายคนประสงค์จะซื้อที่ดินแปลงเดียวกัน และไม่อาจตกลงกันได้ ให้กระทำโดยวิธีประกวดราคา

ข้อ ๓๗ การแลกเปลี่ยนที่ดินให้แลกเปลี่ยนกับที่ดินซึ่งมีราคาใกล้เคียงกัน โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการแลกเปลี่ยนนั้น

ข้อ ๓๘ การให้เช่าที่ดิน ให้กำหนดราคาเช่า โดยคำนึงถึงสภาพแห่งท้องที่ ประกอบกับทุนที่ได้ลงไปในพื้นที่นั้น

ในกรณีให้เช่าที่ดินสำหรับอยู่อาศัย ถ้าผู้ประสงค์จะเช่ามีหลายคนเกินกว่าที่ดินที่กำหนดไว้ให้พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความจำเป็นและได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยมากกว่าได้เช่าก่อนตามลำดับ

การให้เช่าที่ดินสำหรับปลูกสร้างอาคาร หรือถาวรวัตถุในเชิงพาณิชย์ ให้พิจารณาเสนอเงื่อนไขที่จะให้อาคารหรือถาวรวัตถุตกเป็นของรัฐภายในกำหนดเวลาหรือไม่ประการใดด้วย

การให้เช่าที่ดินแก่บุคคลผู้มีส่วนได้เสียหรือได้ช่วยทำประโยชน์ในที่ดินนั้น ให้กระทำโดยวิธีการกำหนดราคาเช่า แต่ถ้าบุคคลดังกล่าวหลายคนประสงค์จะเช่าที่ดินแปลงเดียวกัน และไม่อาจตกลงกันได้ ให้กระทำโดยวิธีประกวดราคาค่าเช่า

ในกรณีให้เช่าที่ดิน ซึ่งถูกกันออกจากที่ดิน ที่ทางราชการไม่ออกหนังสือแสดงสิทธิ ในที่ดินถ้าผู้ขอเช่าเป็นผู้ได้ครอบครองที่ดินนั้น ให้กำหนดตามอัตราค่าเช่าปานกลาง ที่มีการเช่าอยู่ในท้องที่นั้นในวันทำสัญญาเช่า และมีให้มีการเช่าช่วงหรือโอนกรรมสิทธิการเช่าให้แก่บุคคลอื่น

ข้อ ๓๙ การให้เช่าซื้อที่ดิน ให้กำหนดจำนวนเงินและระยะเวลาส่งใช้เงินเป็นคราวๆ โดยคำนึงถึงสภาพแห่งท้องที่ประกอบกับทุนที่ได้ลงไปในพื้นที่นั้น

ถ้าผู้ประสงค์จะเช่ามีหลายคนเกินกว่าที่ดินที่กำหนดไว้ ให้ดำเนินการเช่าซื้อโดยวิธีการจับฉลาก เว้นแต่การเช่าซื้อที่ดินสำหรับอยู่อาศัย ให้พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความจำเป็นและได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยมากกว่า ได้เช่าซื้อก่อนตามลำดับ

ในกรณีให้เช่าซื้อที่ดิน ซึ่งถูกกันออกจากที่ดินที่ทางราชการไม่ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ถ้าผู้ขอเช่าซื้อเป็นผู้ได้ครอบครองที่ดินนั้น ให้ถือเอาราคาประเมินทุนทรัพย์ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินในวันทำสัญญาเช่าซื้อ เป็นราคาให้เช่าซื้อ การชำระค่าเช่าซื้อจะแบ่งเป็นงวดแต่ละงวดจะชำระเป็นรายปี หรือหลายปีต่องวดก็ได้ แต่ต้องชำระให้เสร็จสิ้นภายในยี่สิบปี

ส่วนที่ ๔

การดำเนินการเมื่อได้รับอนุมัติให้จัดหาผลประโยชน์แล้ว

ข้อ ๔๐ เมื่อได้รับอนุมัติให้มีการจัดหาผลประโยชน์แล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้นำความในหมวด ๒ ข้อ ๒๐ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

(๒) ให้ทบวงการเมืองผู้จัดหาผลประโยชน์ประกาศวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินการวิธีการและรายละเอียด ให้ราษฎรทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ประกาศให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดิน ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนัน และในบริเวณที่ดินนั้น แห่งละ ๑ ฉบับ

(๓) ผลประโยชน์ที่จัดเก็บได้จากที่ดินรายใด ให้เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดินตั้งอยู่ กรณีอธิบดีเป็นผู้จัดหาผลประโยชน์ ให้นำผลประโยชน์ที่จัดเก็บได้ส่งเป็นรายได้ของรัฐ

(๔) ให้ทบวงการเมืองผู้จัดหาผลประโยชน์จัดทำรายงานแสดงผลงานและรายรับรายจ่ายในรอบปีหนึ่ง ๆ เสนอกระทรวงมหาดไทยทราบ ภายในเดือนมกราคมของทุกปี

หมวด ๕

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๔๑ บรรดาค่าใช้จ่ายอันเนื่องมาจากการดำเนินการตามระเบียบนี้ ให้ทบวงการเมือง ผู้ขอเป็นผู้รับผิดชอบ

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๒ บรรดาคำขอใดซึ่งอยู่ในระหว่างดำเนินการก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือขัดแย้งกับระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๐

(ลงชื่อ) **อารีย์ วงศ์อารยะ**

(นายอารีย์ วงศ์อารยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

บัญชีรายชื่อจังหวัดที่เป็นเมืองหลัก

ลำดับที่	ศักยภาพของเมือง	รายชื่อจังหวัด
๑	เมืองหลัก หรือ เมืองศูนย์กลางความเจริญ	(๑) กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
๒	เมืองหลักเร่งรัด	(๒) เชียงใหม่ (๓) ชลบุรี (๔) ขอนแก่น (๕) สงขลา-หาดใหญ่ (๖) นครราชสีมา
๓	เมืองหลักอันดับรอง หรือ เมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค	(๗) สุราษฎร์ธานี (๘) นครศรีธรรมราช (๙) ภูเก็ต (๑๐) กระบี่ (๑๑) พังงา (๑๒) ระยอง (๑๓) ฉะเชิงเทรา (๑๔) เพชรบุรี (๑๕) กาญจนบุรี (๑๖) ราชบุรี (๑๗) เชียงราย (๑๘) ลำปาง (๑๙) พิษณุโลก (๒๐) นครสวรรค์ (๒๑) อุบลราชธานี (๒๒) อุตรธานี (๒๓) ร้อยเอ็ด (๒๔) สุรินทร์
๔	เมืองอื่นๆ ตามมติคณะรัฐมนตรี	(๒๕) มุกดาหาร

ข้อเสนอแนะในการลงรายละเอียดในตารางข้อมูลทะเบียนที่ดินที่ถูกถอนสภาพ

- (๑) ให้ลงรายละเอียด ลำดับที่ เรียงตามลำดับก่อนหลังของที่ดินที่ถูกถอนสภาพ
- (๒) ให้ลงรายละเอียดที่ดินที่ถูกถอนสภาพ ว่า สถานะเดิมก่อนถูกถอนสภาพเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประเภทใด เช่น เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือเป็นที่หวงห้าม หรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมือง ใช้ประโยชน์อย่างใด เช่น เป็นที่เลี้ยงสัตว์ มีหลักฐานอย่างไร เช่น ทะเบียนที่สาธารณะ เลขที่ใด หรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เลขที่เท่าใด เนื้อที่เดิมเท่าใด เป็นต้น
- (๓) ให้ลงรายละเอียดที่ตั้งของที่ดินที่ถูกถอนสภาพ ว่า ตั้งอยู่ที่ ตำบล อำเภอ จังหวัดใด
- (๔) ให้ลงรายละเอียดจำนวนเนื้อที่ที่ดินที่ถูกถอนสภาพ ว่า มีเนื้อที่ จำนวนกี่ไร่-งาน-ตารางวา
- (๕) ให้ลงรายละเอียดวัตถุประสงค์ในการถอนสภาพ ว่า นำไปใช้เพื่อกิจการใด เช่น นำไปใช้ประโยชน์ในราชการ นำไปจัดหาผลประโยชน์ เป็นต้น
- (๖) ให้ลงรายละเอียด ว่า ที่ดินที่ได้ถูกถอนสภาพโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา นำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ตอน วันเดือนปีใด
- (๗) ให้ลงรายละเอียดอื่น ๆ ที่เห็นว่า เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เพื่อการอ้างอิง

**ข้อแนะนำในการลงรายละเอียดในตารางข้อมูลทะเบียนทวงการเมืองผู้ได้รับ
การจัดขึ้นทะเบียนที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการ**

- (๑) ให้ลงรายละเอียด ลำดับที่ เรียงตามลำดับก่อนหลังของที่ดินที่ได้ดำเนินการจัดให้ทวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการ
- (๒) ให้ลงรายละเอียดชื่อทวงการเมืองผู้ขอใช้
- (๓) ให้ลงรายละเอียดที่ตั้งของที่ดินที่ได้ดำเนินการจัดให้ทวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการ ว่าตั้งอยู่ที่ ตำบล อำเภอ จังหวัดใด
- (๔) ให้ลงรายละเอียดจำนวนเนื้อที่ที่ดินที่ได้ดำเนินการจัดให้ทวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการ ว่า มีเนื้อที่จำนวนกี่ ไร่-งาน-ตารางวา
- (๕) ให้ลงรายละเอียดวัตถุประสงค์ในการใช้ ว่า นำที่ดินไปใช้เพื่อประโยชน์ในราชการอย่างไรบ้าง เช่น ใช้เป็นที่ตั้งสำนักงาน สร้างบ้านพัก เป็นต้น
- (๖) ให้ลงรายละเอียดสถานะเดิมของที่ดิน ว่า ที่ดินที่นำมาจัดให้ทวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการเดิม เป็นที่ดินของรัฐประเภทใด เช่น เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นที่หวงห้ามหรือสงวนไว้ ตามความต้องการของทวงการเมือง หรือ เป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า
- (๗) ให้ลงรายละเอียด ว่า กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดขึ้นทะเบียนเพื่อให้ทวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการ เมื่อวันที่เดือนปีใด
- (๘) ให้ลงรายละเอียด ว่า ได้มีการนำประกาศการจัดขึ้นทะเบียนเพื่อให้ทวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ตอน วันเดือนปีใด หรือกรณีไม่มีประกาศการจัดขึ้นทะเบียน แต่ได้มีการถอนสภาพเพื่อนำที่ดินไปจัดใช้ประโยชน์ในราชการ การถอนสภาพดังกล่าวได้มีการนำพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ตอน วันเดือนปีใด
- (๙) ให้ลงรายละเอียดอื่นๆ ที่เห็นว่า เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เพื่อการอ้างอิง

ทะเบียนหน่วยงานการเมืองผู้ได้รับการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ

(๑) ลำดับ ที่	(๒) ชื่อหน่วยงาน การเมือง ผู้จัดหาผล ประโยชน์	(๓) ที่ตั้งของที่ดิน			(๔) เนื้อที่			(๕) วิธีการจัดหา ผลประโยชน์	(๖) สถานะเดิม ของที่ดิน	(๗) ประกาศ กระทรวง มหาดไทย วัน เดือน ปี	(๘) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ตอน วัน เดือน ปี	(๙) หมายเหตุ
		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ไร่	งาน	ตารางวา					

**ข้อแนะนำในการลงรายละเอียดในตารางข้อมูลทะเบียนทวงถามเมืองผู้ได้รับ
การจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ**

- (๑) ให้ลงรายละเอียด ลำดับที่ เรียงตามลำดับก่อนหลังของที่ดินที่ได้นำมาดำเนินการจัดหาผลประโยชน์
- (๒) ให้ลงรายละเอียดชื่อทวงถามเมือง ผู้ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดหาผลประโยชน์
- (๓) ให้ลงรายละเอียดที่ตั้งของที่ดินที่นำมาดำเนินการจัดหาผลประโยชน์ ว่า ตั้งอยู่ที่ท้องที่ ตำบล อำเภอ จังหวัดใด
- (๔) ให้ลงรายละเอียดจำนวนเนื้อที่ที่ดินที่ได้รับมอบหมายให้นำมาจัดหาผลประโยชน์ ว่า มีเนื้อที่จำนวนกี่ ไร่-งาน-ตารางวา
- (๕) ให้ลงรายละเอียดวิธีการจัดหาผลประโยชน์ที่ได้รับมอบหมาย ว่าดำเนินการโดยวิธีใด เช่น การขาย แลกเปลี่ยน ให้เช่า หรือให้เช่าซื้อ เป็นต้น
- (๖) ให้ลงรายละเอียดสถานะเดิมของที่ดิน ว่า ที่ดินที่นำมาจัดหาผลประโยชน์เดิมเป็นที่ดินของรัฐประเภทใด เช่น เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นที่หวงห้ามหรือสงวนไว้ ตามความต้องการของทวงถามเมือง หรือเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า
- (๗) ให้ลงรายละเอียด ว่า กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศมอบหมายให้มีการจัดหาผลประโยชน์วันเดือนปีใด
- (๘) ให้ลงรายละเอียด ว่า ได้มีการนำประกาศการมอบหมายให้มีการจัดหาผลประโยชน์ไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ตอน วันเดือนปีใด หรือกรณีไม่มีประกาศมอบหมาย แต่ได้มีการถอนสภาพเพื่อนำที่ดินไปจัดหาผลประโยชน์ การถอนสภาพดังกล่าวได้มีการนำพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ตอน วันเดือนปีใด
- (๙) ให้ลงรายละเอียดอื่นๆ ที่เห็นว่าจำเป็นต้องนำไปใช้เพื่อการอ้างอิง

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๗๙๒๐

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๒ มีนาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การจัดที่ดินตามแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ กรณีมีการบุกรุกที่ดิน
สาธารณะประโยชน์ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ปีงบประมาณ ๒๕๕๐

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔/๓๖๗๙ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม
๒๕๔๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๖/๒๓๖๒ ลงวันที่ ๑๔
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้แจ้งให้จังหวัดคัดเลือกแปลงที่ดินสาธารณะประโยชน์ในพื้นที่เพื่อดำเนินการโครงการจัดที่ดินตามนโยบายแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ หากโครงการใดมีความจำเป็นต้องดำเนินการจัดทำสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานได้แก่ ถนน และสะพานสาธารณะก็ให้เสนอขอจัดทำไปพร้อมกัน เสร็จแล้วส่งโครงการให้กรมที่ดินพิจารณาภายในวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๙ นั้น

เนื่องจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ เห็นชอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ ซึ่งมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีเงื่อนไขกำหนดวันมีผลบังคับใช้ และข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างเดิม (หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๔) และหลักเกณฑ์ฯ ที่ปรับปรุงใหม่ สาระสำคัญปรากฏดังนี้

๑. หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงใหม่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

๒. ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ โครงการ/งานก่อสร้างใด คำนวณราคากลางตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๔ และได้ประกาศสอบราคา ประกวดราคา ประกาศร่าง TOR หรือประกาศประกวดราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ให้ดำเนินการต่อไป

๓. ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ โครงการ/งานก่อสร้างใด คำนวณราคากลาง ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๔ ไว้ก่อนวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๙ และยังไม่ ประกาศสอบราคา ประมวลราคา ประกาศร่าง TOR หรือประกาศประมวลราคาด้วยวิธีการ ทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้คำนวณราคากลางใหม่ โดยใช้หลักเกณฑ์ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

๔. ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ โครงการ/งานก่อสร้างใด คำนวณราคากลาง ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๔ ในระหว่างวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๙ - ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๐ และยังไม่ประกาศสอบราคาประมวลราคา ประกาศร่าง TOR หรือประกาศ ประมวลราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐเจ้าของโครงการ/งานก่อสร้าง ที่จะพิจารณาให้คำนวณ ราคากลางใหม่ โดยใช้หลักเกณฑ์ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐หรือไม่ รายละเอียดปรากฏตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๘.๕/ว ๙ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๐ เรื่องหลักเกณฑ์การกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง ซึ่งกระทรวงการคลังได้ เวียนแจ้งทุกจังหวัดทราบแล้ว

อนึ่ง ในการเข้าตรวจสอบการบริหารพัสดุของที่ทำการปกครองจังหวัดร้อยเอ็ด เจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๗ ขอนแก่น ได้แจ้งให้ทราบว่า การประมาณ การราคาก่อสร้างสาธารณูปโภคในที่ดินสาธารณประโยชน์ ตามแผนปฏิบัติการบริหารจัดการ ที่ดินของรัฐ กรณีมีการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน จะต้อง ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคาก่อสร้างตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะ รัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๑๙๙ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๔ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดราคา กลางงานค่าก่อสร้าง ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบและถือเป็นหลัก ปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ชัยฤกษ์ ดิษฐอำนาจ**
(นายชัยฤกษ์ ดิษฐอำนาจ)
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
โทร.(โทรสาร) ๐ ๒๖๒๒ ๓๔๘๒
โทร. (มท) ๕๐๘๐๑-๑๒ ต่อ ๓๖๗, ๓๖๙

(สำเนา)

ที่ นร ๐๕๐๖/๒๓๖๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
อ้างถึง หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๘/๑๒๔๘ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๐

ตามที่ได้เสนอเรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง ไปเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ลงมติเห็นชอบ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ตามที่กระทรวงการคลัง (คณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง) เสนอทั้ง ๓ ข้อ ดังนี้

๑. ให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงใหม่ โดยให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐถือปฏิบัติหลังจากวันที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติ ๓๐ วันทำการ

๒. ณ วันที่หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงใหม่นี้ มีผลบังคับใช้

๒.๑ โครงการ/งานก่อสร้างใดที่ได้คำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๔ (เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง) และอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดจ้างก่อสร้างก็ให้ดำเนินการต่อไป

๒.๒ โครงการ/งานก่อสร้างใดที่ได้คำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๔ ไว้เกิน ๖ เดือน และยังไม่เริ่มดำเนินการจัดจ้างก่อสร้างให้คำนวณราคากลางใหม่โดยใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงใหม่นี้

๒.๓ โครงการ/งานก่อสร้างใดที่ได้คำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๔ ไว้ไม่เกิน ๖ เดือน

และยังไม่เริ่มดำเนินการจัดจ้างก่อสร้าง ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐเจ้าของโครงการ/งานก่อสร้างนั้นที่จะพิจารณาให้คำนวณราคากลาง ใหม่โดยใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงใหม่นี้หรือไม่

๓. ให้สำนักงานประมาณและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ประกอบการพิจารณาจัดสรรหรือตั้งงบประมาณสำหรับโครงการ/งานก่อสร้างทางราชการ

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้สำนักงานประมาณและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุรัชย์ ภูประเสริฐ**

(นายสุรัชย์ ภูประเสริฐ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔

www.cabinet.thaigov.go.th

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๔๐๘.๕/๑๒๘๘

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๒๔ มกราคม ๒๕๕๐

เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- อ้างถึง** ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๑๙๙ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๔
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๔/๖๔๔๙ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๖
๓. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๔/ว(ล) ๑๐๑๖๐ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖
๔. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๔/ว(ล) ๑๖๗๕๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๖
๕. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๔/๕๔๐๕ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๘
๖. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๔/๑๓๑๗๗ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๘
๗. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๔/ว(ล) ๑๙๑๙๓ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๘

- สิ่งที่ส่งมาด้วย** ๑. สรุปสาระสำคัญของหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างฉบับปรับปรุงใหม่จำนวน ๗๐ เล่ม
๒. หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร จำนวน ๗๐ เล่ม
๓. หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม จำนวน ๗๐ ชุด
๔. หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน จำนวน ๗๐ ชุด
๕. แนวทาง วิธี ปฏิบัติ และรายละเอียดประกอบราคากลางงานก่อสร้างจำนวน ๗๐ เล่ม

๑. ความเป็นมา

๑.๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๔ อนุมัติ เรื่อง หลักเกณฑ์ การกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง ตามผลการพิจารณาของคณะกรรมการควบคุมราคากลาง โดยกำหนดให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจถือปฏิบัติตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๕ (วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔) เป็นต้นไป และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๖ เห็นชอบให้ ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมราคากลางให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุม ราคากลาง และรายละเอียดหรืออำนาจหน้าที่ใด ๆ ที่กำหนดในรายละเอียดของหลักเกณฑ์ การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๔ ซึ่งกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ให้ เปลี่ยนแปลงเป็น ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ดังรายละเอียด ปรากฏตามหนังสือที่อ้างถึง ๑. และ ๒.

๑.๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การพิจารณา แนวทางการประหยัดงบประมาณเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของทางราชการ โดยเห็นชอบตาม ที่นายกรัฐมนตรีเสนอ โดยให้พิจารณาแนวทางในการคำนวณราคากลางที่เหมาะสมและ สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและราคาตลาด และให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิญญู เครืองาม) รับประเด็นดังกล่าวไปพิจารณา หากจะต้องแก้ไขกฎระเบียบของทางราชการในส่วนที่ เกี่ยวข้องประการใด ให้ดำเนินการแล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อ วันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๔๖ รับทราบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอว่า “การกำหนดราคากลางของ ส่วนราชการ โดยเฉพาะราคาก่อสร้างมักกำหนดสูงกว่าความเป็นจริง เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ ประเทศต้องสูญเสียงบประมาณแผ่นดินไปเป็นจำนวนมากมหาศาล จึงมอบให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลังรับไปพิจารณาทบทวนและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมและสอดคล้องกับ ความเป็นจริงต่อไป” ดังรายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่อ้างถึง ๓. และ ๔.

๑.๓ ต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๘ เห็นชอบให้ ยุบรวมคณะกรรมการควบคุมกลาง ซึ่งแต่งตั้งตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๖ และคณะกรรมการตรวจสอบราคากลาง ซึ่งแต่งตั้งตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๒๐/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๗ เป็น คณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงาน ก่อสร้าง โดยมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน กรรมการ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๘ เห็นชอบให้ปรับปรุงองค์ ประกอบของคณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง โดยเปลี่ยนแปลงให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ และให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายก รัฐมนตรีที่กำกับการปฏิบัติราชการของสำนักงบประมาณเป็นรองประธานกรรมการ เพิ่มเติม อีก ๑ ตำแหน่ง ตามข้อเสนอของสำนักงบประมาณ ดังรายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่อ้าง ถึง ๕. และ ๖.

๑.๔ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๘ เห็นชอบให้พิจารณาปรับปรุงการกำหนดราคากลางรวมทั้งค่า K ให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน และตลอดจนสอดคล้องกับแนวทางการประกวดราคาทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ในฐานะประธานกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง รับเรื่องดังกล่าวไปประชุมพิจารณาในคณะกรรมการ ดังรายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่อ้างถึง ๗. ซึ่งคณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้างในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และการปรับปรุงราคา K ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวอยู่แล้ว สำหรับในส่วน of ค่า K นั้น เนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบหมายให้เป็นภารกิจของสำนักงานงบประมาณ จึงให้สำนักงานงบประมาณดำเนินการต่อไป

๒. สารสำคัญของหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

กระทรวงการคลัง (คณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง) ได้ดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางก่อสร้าง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๙ โดยได้พิจารณาปรับปรุงในรายละเอียดและจัดทำขึ้นใหม่ทั้งฉบับ ซึ่งมีสารสำคัญของหลักเกณฑ์ฯ สรุปได้เป็น ๔ ส่วน ดังนี้

(๑) การคำนวณค่าต้นทุน (Direct cost) เป็นหลักเกณฑ์และวิธีการในการคำนวณค่างานต้นทุนหรือราคาทุนของงานก่อสร้าง (ไม่รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้าง) กำหนดให้ใช้วิธีการถอดแบบก่อสร้าง ซึ่งในส่วนของการคำนวณค่างานต้นทุนนี้ มีสารสำคัญของหลักเกณฑ์ฯ แยกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

(๑.๑) หลักเกณฑ์การถอดแบบคำนวณราคากลาง เป็นหลักเกณฑ์และวิธีการในการถอดแบบเพื่อสำรวจและกำหนดรายการและปริมาณงาน วัสดุ และแรงงานในการก่อสร้าง โดยได้จำแนกเป็นหลักเกณฑ์การถอดแบบคำนวณราคากลางในงานก่อสร้างอาคาร งานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม และงานก่อสร้างชลประทาน

(๑.๒) รายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง เป็นส่วนของข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับราคาวัสดุ ค่าแรงงาน และค่างานต่อหน่วยที่จะนำมาคำนวณกับรายการและปริมาณงานที่ได้จากการถอดแบบก่อสร้าง ตามข้อ (๑.๑) ทั้งนี้ ในส่วนของรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างดังกล่าว จะประกอบด้วย ราคาวัสดุก่อสร้าง ค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง ค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ค่าดำเนินการและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร อัตราราคางานดิน อัตราราคางานปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหิน และอัตราราคางานต่อหน่วยอื่นๆ สำหรับงานก่อสร้างชลประทาน

(๒) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้าง (Indirect Cost) เป็นส่วนของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้าง ซึ่งประกอบด้วย ค่าอำนวยการ ดอกเบี้ย กำไร และค่าภาษี และเพื่อความสะดวกต่อการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ จึงได้จัดทำไว้ในรูปของตาราง Factor F รวม ๓ ตาราง ได้แก่ ตาราง Factor F งานก่อสร้างอาคาร ตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง และตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม

(๓) หลักเกณฑ์การสรุปค่าก่อสร้างทั้งหมดเป็นราคากลาง เป็นหลักเกณฑ์และวิธีการในการนำค่างานต้นทุน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้าง และค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นๆ มาคำนวณรวมกันเป็นราคากลางงานก่อสร้าง ประกอบด้วย การสรุปค่าก่อสร้างอาคาร งานก่อสร้างทางสะพาน และท่อเหลี่ยม และงานก่อสร้างชลประทาน

(๔) แนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง เป็นข้อบังคับแนวทาง และวิธีปฏิบัติ เพื่อเป็นการเสริมให้มีการนำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างฉบับปรับปรุงใหม่ไปใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.-๕.

๓. มติคณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง

คณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้างในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ ได้พิจารณาหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงใหม่ดังกล่าวแล้ว มีมติเห็นชอบให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๔. ประเด็นเสนอเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

กระทรวงการคลัง (คณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง) จึงขอเสนอเรื่องนี้เพื่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

(๑) อนุมัติให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงใหม่ โดยกำหนดให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ถือปฏิบัติหลังจากวันที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติ ๓๐ วันทำการ

(๒) ณ วันที่หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงใหม่นี้มีผลบังคับใช้

(๒.๑) โครงการ/งานก่อสร้างใดที่ได้คำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๔ และอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดจ้างก่อสร้างก็ให้ดำเนินการต่อไป

(๒.๒) โครงการ/งานก่อสร้างใดที่ได้คำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๔

ไว้เกิน ๖ เดือน และยังไม่เริ่มดำเนินการจัดจ้างก่อสร้างให้คำนวณราคากลางใหม่โดยใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงใหม่นี้

(๒.๓) โครงการ/งานก่อสร้างใดที่ได้คำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๔ ไว้เกิน ๖ เดือน และยังไม่เริ่มดำเนินการจัดจ้างก่อสร้างให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เจ้าของโครงการ/งานก่อสร้างนั้นที่จะพิจารณาให้คำนวณราคากลางใหม่โดยใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงใหม่นี้หรือไม่

(๓) ให้สำนักงานประมาณและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ ประกอบการพิจารณาจัดสรรหรือตั้งงบประมาณสำหรับโครงการ/งานก่อสร้างของทางราชการ

๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงนี้ กระทรวงการคลัง (คณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง) ได้พิจารณาทบทวน และดำเนินการปรับปรุงจากหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๔ ในรายละเอียดทั้งระบบ รวมทั้งได้กำหนดหลักเกณฑ์ รายละเอียด และวิธีการคำนวณเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์ และสอดคล้องตามข้อมูลข้อเท็จจริงและเทคโนโลยีด้านการก่อสร้างในปัจจุบัน และได้จัดทำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างขึ้นใหม่ เพื่อใช้แทนหลักเกณฑ์ฯ เดิม ทั้งฉบับ ดังนั้น หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงใหม่จึงมีความสมบูรณ์ มีความเป็นมาตรฐาน เป็นไปตามหลักทางวิชาการและสอดคล้องตามข้อมูลข้อเท็จจริงในปัจจุบัน ซึ่งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ สามารถนำหลักเกณฑ์ฯ ไปใช้คำนวณราคากลางในงานก่อสร้างของทางราชการได้ใกล้เคียงกับราคาก่อสร้างจริง และสามารถนำไปใช้อ้างอิงและพิจารณาราคาก่อสร้างของทางราชการได้ใกล้เคียงกับราคาก่อสร้างจริง และสามารถนำไปใช้อ้างอิงและพิจารณาราคาก่อสร้างของผู้เสนอราคา ในการจัดจ้างก่อสร้างของทางราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรมยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ปรีดิยาธร เทวกุล**
(หม่อมราชวงศ์ปรีดิยาธร เทวกุล)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง
สำนักพัฒนามาตรฐานระบบพัสดุภาครัฐ
กลุ่มงานพัฒนาราคากลาง
โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๕๖๗๓
โทรสาร. ๐ ๒๒๗๑ ๑๐๔๕

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๑๑๔๒

กระทรวงมหาดไทย

ถนนรัชฎาภิเศก กทม. ๑๐๒๐๐

๕ เมษายน ๒๕๕๐

เรื่อง ข้อความเข้าใจการจัดทำโครงการจัดที่ดินตามแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินของรัฐบาล กรณีมีการบุกรุกที่ดินสาธารณะประโยชน์ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ปีงบประมาณ ๒๕๕๐

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๓๖๗๙ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๙
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๑๕๖๕ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งให้จังหวัดคัดเลือกที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีความเหมาะสม และอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะนำมาดำเนินการตามโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน นำมาจัดทำโครงการสงฆ์ให้กรมที่ดิน และโครงการใดหากมีความจำเป็นต้องดำเนินการจัดทำสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ถนนผิวจราจรลูกรังเกรตบดอัด และสระน้ำสาธารณะ ให้พิจารณาเสนอไปพร้อมการจัดทำโครงการ โดยให้สำนักงานที่ดินจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง แต่ถ้าสำนักงานที่ดินจังหวัดไม่มีความพร้อมที่จะดำเนินการให้ทำการปกครองจังหวัดเป็นหน่วยดำเนินการแทน แล้วแจ้งกรมที่ดินทราบเพื่อประสานงานกรมการปกครองรับเป็นหน่วยเบิกจ่ายแทนกรมที่ดิน นั้น

เนื่องจากกระทรวงมหาดไทย ได้รับรายงานจากกรมที่ดินว่า มีหลายจังหวัดที่อำเภอ/กิ่งอำเภอเป็นผู้ดำเนินการจัดทำโครงการพร้อมการจัดทำสาธารณูปโภคในที่ดินที่นำมาดำเนินการจัดให้ราษฎรได้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติโครงการและส่งโครงการให้กรมที่ดินโดยผ่านที่ทำการปกครองจังหวัด เมื่อกรมที่ดินตรวจสอบเรื่องของการจัดทำโครงการและประสานงานกลับไปยังสำนักงานที่ดินจังหวัดพื้นที่ซึ่งจะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบตามโครงการ ปรากฏว่าสำนักงานที่ดินไม่ทราบเรื่องการจัดทำโครงการทำให้มีปัญหาด้านการประสานงานเพิ่มเติมในเรื่องต่าง ๆ ติดตามมา

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ในการจัดทำโครงการทุกโครงการ จำเป็นต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดทั้งสำนักที่ดิน อำเภอ/กิ่งอำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ปกครองท้องที่ ในการทำความเข้าใจกับราษฎร ตลอดจนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก. จังหวัด) ป่าไม้จังหวัด เป็นต้น อีกทั้งก่อนการจัดทำโครงการจำเป็นต้องมีการตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ทะเบียนที่สาธารณะ ระบุวางแผนที่ดินบริเวณที่จัดทำโครงการโดยถือปฏิบัติตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยและกรมที่ดินได้แจ้งเวียนให้ทราบแล้ว

ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดกรณีที่ฝ่ายปกครอง เป็นผู้พิจารณาจัดทำโครงการและเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติโครงการ และส่งโครงการให้กรมที่ดินพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้โดยตรง โดยไม่ได้ผ่านสำนักงานที่ดินจังหวัด และไม่ได้ประสานงานกันในเบื้องต้นว่า การจัดซื้อจัดจ้างในส่วนของการจัดทำสาธารณูปโภค หน่วยงานใดจะเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการประสานงานตามโครงการดังกล่าว จึงขอชักชวนความเข้าใจ ในเรื่องการจัดทำโครงการที่ดินตามแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ กรณีมีการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนว่า กรณีที่อำเภอ/กิ่งอำเภอ ประสงค์จะจัดทำโครงการ ขอให้ปฏิบัติตามหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทยที่อ้างถึง ๒ ทั้งนี้ ในการพิจารณาเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติโครงการ และส่งโครงการให้กรมที่ดินพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการให้นำเสนอผ่านสำนักงานที่ดินจังหวัดในฐานะเจ้าหน้าที่รับผิดชอบตามโครงการดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อทราบและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติงานโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุรอรธ ทองนิรมล**

(นายสุรอรธ ทองนิรมล)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านกิจการความมั่นคงภายใน

กรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร (โทรสาร) ๐ ๒๖๒๒ ๓๔๘๒

โทร (มท) ๕๐๘๐๑-๑๒ ต่อ ๓๖๗, ๓๖๘

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๑๒๒๒

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอิสรภาพ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๑ เมษายน ๒๕๕๐

- เรื่อง** การปรับแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ กรณีมีการบุกรุกที่ดิน
สาธารณะประโยชน์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน
- เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด
- อ้างถึง** ๑. แผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ กรณีมีการบุกรุกที่ดิน
สาธารณะประโยชน์ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน
๒. โครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก
เพื่อแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบกับแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดิน
ของรัฐกรณีมีการบุกรุกที่ดินสาธารณะประโยชน์ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน (อ้างถึง ๑) และ
แจ้งให้จังหวัดทราบเพื่อจัดทำโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์
ที่มีการบุกรุก เพื่อแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ (อ้างถึง ๒) เริ่มตั้งแต่
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ จนถึงปัจจุบัน นั้น

เนื่องจากนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่ได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่
๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ด้านนโยบายเศรษฐกิจ ภาคเศรษฐกิจฐานราก แนวทางการเกษตรกรรม
สนับสนุนให้การพัฒนาการเกษตรตามแนวทางทฤษฎีใหม่เป็นทางเลือกสำคัญสำหรับเกษตรกร
รายย่อย ในขณะที่ขยายโอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และยกระดับคุณภาพของผลผลิตโดย
อาศัยเทคโนโลยี การจัดการ และการเชื่อมโยงกับระบบตลาด ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้
กำหนดให้การจัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้แก่ประชาชนยากจนเป็นนโยบายของกระทรวง
มหาดไทยที่สอดคล้องเชื่อมโยงและเป็นการสนับสนุนนโยบายของคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และ
กำหนดให้โครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน
ซึ่งกรมที่ดินเป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการ เป็นแผนงาน/โครงการ สนับสนุนนโยบายของ
คณะรัฐมนตรีประกอบกับสำนักนายกรัฐมนตรี มีคำสั่งที่ ๒๘๗/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม
๒๕๔๙ เรื่อง จัดตั้ง “ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง” (ศจพ.) โดยให้เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน
(กอ.รมน.) มีผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (ผอ.รมน.) เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ มีอำนาจ
หน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทางมาตรการ และกำกับดูแลตรวจสอบการดำเนินงาน
งานแก้ไขปัญหาความยากจน รวมทั้งจัดตั้งศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท

ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ระดับต่างๆ จึงเป็นผลให้ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติ หรือ ศตจ. เดิม เป็นอันสิ้นสุดลง รวมทั้ง ศตจ. จังหวัด และ ศตจ. อำเภอ/กิ่งอำเภอ ได้สิ้นสุดลงด้วย

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ กรณีมีการบุกรุกที่ดินสาธารณะประโยชน์ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนที่มีกระบวนการบางส่วนต้องดำเนินการ โดย ศตจ. อำเภอ/กิ่งอำเภอ และหรือ ศตจ. จังหวัด ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันสมควรปรับแผนปฏิบัติการและโครงการให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล ดังนี้

๑. เพิ่มเติมสาระสำคัญของหลักการและเหตุผลของแผนปฏิบัติการฯ จากเดิมกำหนดวิธีการนำที่ดินของรัฐประเภทที่สาธารณประโยชน์ที่มีการบุกรุก มาจัดระเบียบและออกหนังสืออนุญาตให้ทำกินให้แก่ราษฎรผู้ยากจนที่ครอบครองทำประโยชน์ (บุกรุก) อยู่ในที่ดินสาธารณประโยชน์ เป็น นำที่ดินของรัฐประเภทที่สาธารณประโยชน์ที่มีการบุกรุก มาจัดระเบียบและออกหนังสืออนุญาตให้ทำกินหรืออยู่อาศัยให้แก่ราษฎรผู้ยากจนที่ครอบครองทำประโยชน์ (บุกรุก) อยู่ในที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงมหาดไทยในปัจจุบัน

๒. ปรับแผนปฏิบัติการฯ และกระบวนการดำเนินงานตามโครงการฯ ขั้นตอนที่เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของ ศตจ. อำเภอ/กิ่งอำเภอ ศตจ.จังหวัด ศตจ.ทต และศตจ.มท. ให้เปลี่ยนเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของอำเภอ/กิ่งอำเภอ จังหวัด กรมที่ดิน และกระทรวงมหาดไทย ตามลำดับ

๓. เปลี่ยนชื่อโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุกเพื่อแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ เป็น โครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรับทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุรอรธ ทองนิรมล

(นายสุรอรธ ทองนิรมล)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านกิจการความมั่นคงภายใน

กรมที่ดิน

สำนักงานจัดการที่ดินของรัฐ

โทร./โทรสาร ๐ ๒๖๒๒ ๓๔๘๒

โทร. (มท) ๕๐๘๐๑-๑๒ ต่อ ๓๖๗, ๓๖๙

(สำเนา)

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๑๓๔๑๕

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๓๗๐๕ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ นร ๕๑๐๐.๒๖/๑๖ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๐

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่าสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่ง ที่ ๒๘๗/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ จัดตั้ง “ศูนย์ขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” (ศจพ.) โดยให้เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อ กอ.รมน. และมีผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (ผอ.รณม.) เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง มาตรการ และกำกับดูแลตรวจสอบการดำเนินงานแก้ไขปัญหาความยากจนโดยขอให้จังหวัดดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลอย่างเต็มกำลังความสามารถรวมทั้งให้การสนับสนุนการดำเนินงานอย่างจริงจังในทุกระดับด้วย นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๐ เห็นชอบยุทธศาสตร์ การบูรณาการและงบประมาณ การดำเนินงานขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ ศจพ. ซึ่งได้นำเรียนนายกรัฐมนตรี เห็นชอบแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดทราบ เพื่อใช้เป็น
แนวทางในการดำเนินงานขจัดความยากจนต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ชัยฤกษ์ ดิษฐอำนาจ**
(นายชัยฤกษ์ ดิษฐอำนาจ)
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
โทร. (โทรสาร) ๐ ๒๖๒๒ ๓๔๘๒
โทร (มท) ๕๐๘๐๑-๑๒ ต่อ ๓๖๗,๓๖๙

(สำเนา)

ที่ นร ๕๑๐๐.๒๖/๑๖

ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและ
พัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
สวนรินฤดี ถนนราชสีมา เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

๑๐ เมษายน ๒๕๕๐

เรื่อง การดำเนินการของคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและ
พัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.)

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๒๘๗/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ เรื่อง จัดตั้ง
“ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
(ศจพ.)”

๒. คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๘/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ เรื่อง แต่งตั้ง
คณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการขจัดความยากจน และพัฒนาชนบทตามปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการขจัดความยากจน
และพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่
๑๒ มีนาคม ๒๕๕๐ ณ กองบัญชาการกองทัพบก
๒. แผนผังแสดงการบูรณาการตามยุทธศาสตร์ ศจพ.

คณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตาม
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่อ้างถึง ได้จัดให้มีการประชุมครั้งที่
๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๐ ณ ห้องประชุมกองบัญชาการกองทัพบก มีรายละเอียด
ตามรายงานการประชุมตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ คณะกรรมการฯ จึงขอกราบเรียนรายงานเพื่อ
โปรดทราบและพิจารณาดังนี้.-

๑. ยุทธศาสตร์ของ ศจพ.

ที่ประชุมได้พิจารณาเห็นว่าปัจจุบันรัฐบาลได้ดำเนินการขจัดความยากจนและ
พัฒนาชนบทโดยน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็น
แนวทางใน ๔ เรื่องด้วยกัน คือหนึ่ง ยุทธศาสตร์ขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทฯ
(ยุทธศาสตร์ที่ ๑) กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ปี ๒๕๕๐

(งบประมาณ) สอง ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข สามโครงการพัฒนาหมู่บ้านชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (คพพ.) และสี่ แผนพัฒนาระบบสวัสดิการสังคม (พม.) ซึ่งทุกเรื่องเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง ฉะนั้น ศจพ. จึงมุ่งเน้นการบูรณาการและเติมเต็มการดำเนินงานของสี่ยุทธศาสตร์ และแผนงานโครงการดังกล่าวครอบคลุม จึงได้มีมติเห็นชอบยุทธศาสตร์ของ ศจพ. โดยมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน ดังนี้-

๑.๑ วิสัยทัศน์ ชุมชนเข้มแข็ง ประชาชนอยู่ดีมีสุข ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๒ พันธกิจ จัดปัญหาความยากจนและพัฒนาชนบท ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยบูรณาการในระดับนโยบายตามยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข ยุทธศาสตร์จัดความยากจนและพัฒนาชนบท โครงการพัฒนาหมู่บ้านชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (คพพ.) แผนพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมและนโยบายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการบูรณาการเชิงพื้นที่ในระดับจังหวัด โดยสร้างความเข้มแข็งจากครัวเรือน ชุมชน หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด (Bottom up)

๑.๓ แผนงาน

๑.๓.๑ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชน

๑.๓.๒ การบูรณาการความร่วมมือในระดับจังหวัดเพื่อแก้ปัญหาความยากจนและเสริมสร้างเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๓.๓ การแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและที่ดินอยู่อาศัย

๑.๓.๔ การรณรงค์สื่อสารสังคม

๑.๓.๕ การบริหารจัดการศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

๒. การบูรณาการ

ที่ประชุมได้พิจารณาเห็นว่าการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทของทุกยุทธศาสตร์ และแผนงานโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาลที่มุ่งเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางประชาชนเป็นเจ้าของปัญหาและแก้ปัญหาเอง เพื่อให้ประชาชนและชุมชนเข้มแข็ง การบูรณาการทั้งในระดับนโยบาย และระดับพื้นที่ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดเอกภาพในการดำเนินการขจัดความซ้ำซ้อนของเป้าหมายและงบประมาณเกิดประโยชน์สูงสุด และมีผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง ที่ประชุมจึงมีมติเห็นชอบ ดังนี้

๒.๑ การบูรณาการระดับนโยบาย เป็นการประสานยุทธศาสตร์และแนวทางการดำเนินงานของรัฐบาล และหน่วยราชการในส่วนกลาง เห็นควรให้ ศจพ. เป็นหน่วยประสานการบูรณาการ เนื่องจาก ศจพ. มีโครงสร้างคณะกรรมการที่มีองค์ประกอบครอบคลุมทุกยุทธศาสตร์ และทุกแผนงานโครงการ

๒.๒ การบูรณาการระดับจังหวัดเห็นควรให้ทุกยุทธศาสตร์และทุกแผนงานโครงการบูรณาการแผนงบประมาณที่จังหวัด เพื่อให้การกำหนดจังหวัดหัวก้าวหน้าและทิศทางการขับเคลื่อนเป็นที่รับรู้เข้าใจและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

๒.๓ หน่วยงานระดับกระทรวงและกรม (งบ function) ที่มีงานโครงการระดับจังหวัดเห็นควรให้ยึดความสำเร็จของการพัฒนาแผนงานจังหวัดเป็นหลักและเป็นเป้าหมายร่วมของทุกหน่วยงาน โดยปรับวิธีการกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินการที่กำหนดจากส่วนกลาง และให้ชุมชนท้องถิ่นกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับการบูรณาการในระดับพื้นที่

๓. งบประมาณ

๓.๑ การดำเนินการตามแผนงานของ ศจพ. ตามข้อ ๑.๓ จำเป็นต้องใช้งบประมาณ ซึ่งผู้แทนสำนักงบประมาณได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า มีงบประมาณในการแก้ไขปัญหาความยากจน วงเงิน ๔๖๖ ล้านบาท ศจพ. จึงขอรับการสนับสนุนงบประมาณในข้างต้นในวงเงินดังกล่าว ซึ่งจะได้จัดทำรายละเอียดต่อไป

๓.๒ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จะต้องดูแลทุกข์สุขของประชาชนในพื้นที่ และได้รับงบประมาณจากรัฐบาลเดียวกัน ที่ประชุมจึงได้มีมติเห็นชอบให้เสนอรัฐบาลเพื่อกำหนดนโยบายใช้เงินอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปใช้ในการแก้ไขปัญหาความยากจนร่วมกับงบประมาณจากส่วนอื่นด้วย

๔. ข้อเสนอ

เพื่อให้การดำเนินการจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของรัฐบาลประสบความสำเร็จ สร้างความอยู่ดีมีสุข ความเข้มแข็งให้กับครอบครัว ชุมชน อันเป็นฐานรากของประเทศอย่างแท้จริง เห็นควรให้ความเห็นชอบตามผลการประชุมของคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามข้อ ๑, ๒ และ ๓

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา หากเห็นเป็นการสมควรกรุณาให้ความเห็นชอบตามข้อ ๔

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน

(สนธิ บุญยรัตกลิน)

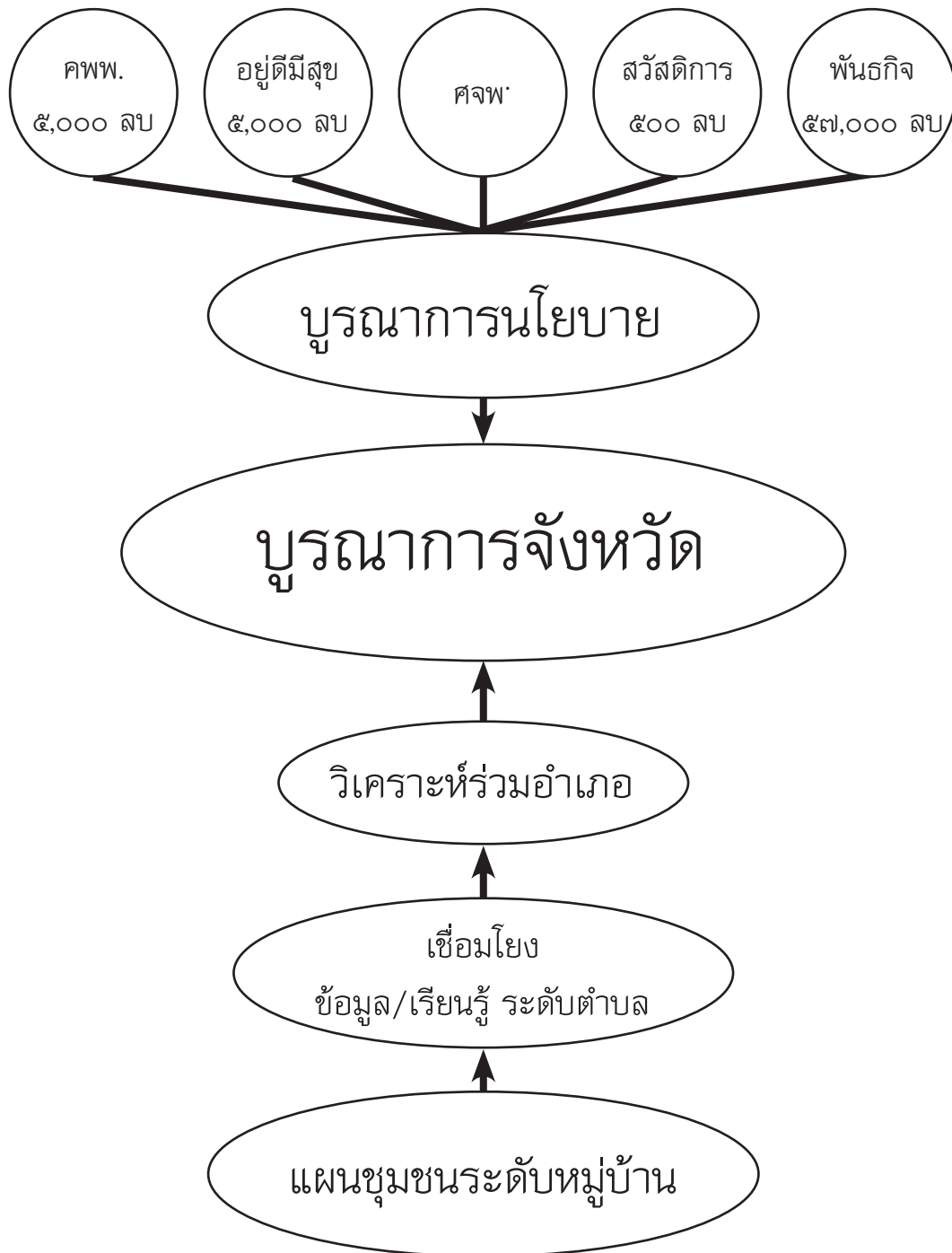
ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน/

ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและพัฒนาชนบท
ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนงานมวลชนและกิจการพิเศษฯ

โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๗๔๔

แนวทางการบูรณาการระดับนโยบายและระดับจังหวัด

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๒๐๗๘

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอิสรภาพ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๐

เรื่อง การแก้ไขปัญหาตามข้อเรียกร้องของกลุ่มมวลชน
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อเร่งรัดติดตามการแก้ไขปัญหา ด้านที่ดินที่อยู่ในความรับผิดชอบตามข้อเรียกร้องของกลุ่มมวลชนต่างๆ โดยมีเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน ซึ่งครอบคลุมพื้นที่หลายจังหวัด ในการนี้คณะกรรมการฯ ได้ รายงานผลความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งปัญหา - อุปสรรคให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบ ว่า ส่วนใหญ่เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในระดับพื้นที่ไม่ให้ความร่วมมือและไม่ใส่ใจที่จะแก้ไขปัญหาให้เป็นที่ยุติ อาทิเช่น กรณีข้อสั่งการโดยกำหนดระยะเวลาให้ดำเนินการและมีหนังสือเร่งรัดขอทราบผลมายังจังหวัด ก็มิได้รับรายงานผลการดำเนินการภายในกำหนด หรือรายงานผลในลักษณะที่ไม่มี ความคืบหน้า เป็นต้น ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้สั่งการให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยเร่งรัดการดำเนินการของจังหวัดโดยด่วน

ดังนั้น เพื่อให้ปัญหาข้อเรียกร้องของกลุ่มมวลชนได้รับการแก้ไขให้เป็นที่ยุติโดยเร็ว ขอให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

๑. กำชับให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นเร่งรัดการดำเนินการโดยให้ความใส่ใจ และร่วมมือในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง อย่าให้เกิดปัญหาลุกลามเป็นเหตุให้มีการชุมนุมเรียกร้องในพื้นที่อย่างเด็ดขาด

๒. หากพบว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่ตั้งใจดำเนินการ ให้พิจารณาดำเนินการทางวินัย ถ้าอยู่นอกเหนืออำนาจสั่งการของจังหวัด ให้รายงานกระทรวงมหาดไทยทราบ เพื่อจะได้แจ้งให้หน่วยงานต้นสังกัดพิจารณาดำเนินการทางวินัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **พงศ์ไพยม วาศฤติ**
(นายพงศ์ไพยม วาศฤติ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน
สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
โทร./โทรสาร ๐ ๒๖๒๒ ๓๔๘๒
โทร. (มท) ๕๐๘๐๑-๑๒ ต่อ ๓๖๗, ๓๖๙

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๒๗๒๙

กระทรวงมหาดไทย

ถนนรัชฎาภิเศก กทม. ๑๐๒๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การจัดทำโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการ
บุกรุกเพื่อขอจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ปีงบประมาณ ๒๕๕๑

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการจัดทำโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดิน
สาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อขอจัดความยากจนและพัฒนาชนบท

เนื่องด้วยนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่ได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ด้านนโยบายเศรษฐกิจ ภาคเศรษฐกิจฐานราก แนวทางการเกษตรกรรม สนับสนุนให้การพัฒนาการเกษตรตามแนวทางทฤษฎีใหม่เป็นทางเลือกสำคัญสำหรับเกษตรกร รายย่อย ในขณะที่ขยายโอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และยกระดับคุณภาพของผลผลิต โดย อาศัยเทคโนโลยี การจัดการ และการเชื่อมโยงกับระบบตลาด ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้ กำหนดให้การจัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้แก่ประชาชนยากจน เป็นนโยบายของกระทรวง มหาดไทยที่สอดคล้องเชื่อมโยงและเป็นการสนับสนุนนโยบายของคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และ กำหนดให้โครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อขอจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ซึ่งกรมที่ดินเป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการเป็น แผนงาน/โครงการสนับสนุนนโยบายของคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ได้กำหนดเป้าหมายดำเนินการใน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ ในการจัดที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุกให้แก่ราษฎร จำนวน ๙,๑๐๐ แปลง

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินการจัดที่ดินดังกล่าวบรรลุเป้าหมายที่จะจัดที่ดินให้แก่ ประชาชนผู้ยากจน และเป็นการสนองนโยบายการแก้ไขปัญหาความยากจนของรัฐบาลอย่าง เป็นรูปธรรม จึงให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

๑. นำที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่กำหนดมาดำเนินการจัดทำ โครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อขอจัดความ ยากจนและพัฒนาชนบท ทั้งนี้ ให้พิจารณาตามแนวทางการจัดทำโครงการฯ ที่ส่งมาพร้อมนี้ โดยให้สำนักงานที่ดินจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ

๒. โครงการใดหากมีความจำเป็นต้องดำเนินการจัดทำสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ถนน (ผิวจราจรลูกรังเกรดบดอัด) และสระน้ำ (ชุดใหม่) ให้พิจารณาเสนอไปพร้อมโครงการฯ ข้างต้น โดยจัดส่งพร้อมแบบแปลนการก่อสร้าง รูปแผนที่ของหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแสดงตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งก่อสร้าง และแบบสรุปผลการประมาณราคาค่าวัสดุ และค่าแรงงานก่อสร้าง (แบบ ปร.๔, ปร.๕) ที่ได้คำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ สำหรับกรณีที่จังหวัดขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อจัดทำสาธารณูปโภคในแปลงที่ดินที่ได้ดำเนินการจัดแปลงให้ราษฎรไปแล้ว ให้แสดงตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งก่อสร้างดังกล่าว ลงในรูปแผนที่ที่ได้จากการรังวัดแบ่งแปลงแล้วด้วย โดยให้สำนักงานที่ดินจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง แต่ถ้าสำนักงานที่ดินใดไม่มีความพร้อมที่จะดำเนินการได้ ให้ทำการปกครองจังหวัด เป็นหน่วยดำเนินการแทน และแจ้งกรมที่ดินทราบ เพื่อประสานงานกรมการปกครองรับเป็นหน่วยเบิกจ่ายแทนกรมที่ดิน

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ ขอให้ส่งโครงการฯ พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้กรมที่ดิน ภายในวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๐ เพื่อกรมที่ดินจะได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณให้จังหวัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุรอรธ ทองนิรมล**

(นายสุรอรธ ทองนิรมล)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านกิจการความมั่นคงภายใน

กรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร(โทรสาร) ๐ ๒๖๒๒ ๓๔๘๒

โทร (มท) ๕๐๘๐๑-๑๒ ต่อ ๓๖๗, ๓๖๙

แนวทางการจัดทำโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ กรณีที่มีการบุกรุก เพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท

การจัดทำโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุกเพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท มีเป้าหมายคือ การนำที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก มาจัดระเบียบและออกหนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐให้แก่ราษฎรผู้ยากจนที่ครอบครองทำประโยชน์ (บุกรุก) เป็นที่ทำกินหรือที่อยู่อาศัยอยู่ในที่ดินดังกล่าว โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๑. การคัดเลือกแปลงที่ดิน

(๑) คุณสมบัติของแปลงที่ดิน

(๑.๑) ที่สาธารณะประโยชน์ที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันที่มีผู้บุกรุกเต็มแปลงหรือบางส่วน

(๑.๒) มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) แล้ว

(๑.๓) ในกรณีไม่มี นสล. หากสามารถดำเนินการออก นสล. ได้ก็ให้นำมาจัดทำโครงการได้ โดยจัดให้มีการออก นสล. ไปในคราวเดียวกัน

(๑.๔) ประชาชนเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกัน

(๑.๕) การบุกรุกต้องมีการทำประโยชน์ ชัดเจนถาวรมาเป็นเวลานาน

(๑.๖) ที่ดินสาธารณะประโยชน์ดังกล่าว จะต้องไม่อยู่ในพื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) หรือพื้นที่ป่าไม้

(๑.๗) กรณีที่ดินสาธารณะประโยชน์ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ต้องอยู่นอกเขตพื้นที่ดำเนินการของ ส.ป.ก.

ทั้งนี้ เขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวจะต้องไม่ใช่พื้นที่จำแนกออกจากเขตป่าไม้เพื่อให้ ส.ป.ก. นำมาดำเนินการ

(๒) เงื่อนไขการคัดเลือกแปลง

(๒.๑) ผู้ครอบครอง (บุกรุก) ยอมรับว่า ที่ดินที่ครอบครองอยู่ในที่สาธารณะประโยชน์ และยอมรับการดำเนินการตามนโยบายการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยอำเภอ/กิ่งอำเภอ จัดประชุมชี้แจงราษฎรในพื้นที่จะนำมาดำเนินการเพื่อให้ทราบถึงนโยบายของรัฐบาล และแนวทางดำเนินการตามโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ของรัฐบาล และแนวทางดำเนินการตามโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ เพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท

(๒.๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ และจังหวัดเห็นชอบให้นำที่ดินสาธารณะประโยชน์ดังกล่าวมาดำเนินการตามแนวทางการจัดที่ดินตามนโยบายการแก้ไขปัญหาความยากจน

(๓) กรณีมีผู้โต้แย้งสิทธิหรือคัดค้านแนวเขต

(๓.๑) ถ้ามีผู้โต้แย้งสิทธิในที่ดินให้กันที่ดินส่วนนั้นออกจากโครงการ เพื่อดำเนินการพิสูจน์สิทธิตามแนวทางของ กพร. หากพิสูจน์สิทธิแล้ว เป็นผู้บุกรุก จะต้องมาขอรับการจัดที่ดินตามหลักเกณฑ์และแนวทางข้างต้น หากยังไม่ยอมรับจะต้องพิจารณาดำเนินการตามกฎหมาย

(๓.๒) กรณีที่มีผู้คัดค้านแนวเขตที่สาธารณประโยชน์ให้กันพื้นที่บริเวณนั้นออก แล้วดำเนินการตามแนวทางของ กพร. กฎกระทรวงฯ และระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒. การวางแผนแปลงที่ดิน

(๑) ให้จัดที่ดินให้ตามสภาพเดิม

(๒) ครอบครัวยุติไม่เกิน ๑๕ ไร่ โดยคำนึงถึง

- จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
- อาชีพ
- ความสามารถในการผลิต

หากครอบครองเกิน ๑๕ ไร่ ให้พิจารณาจัดให้ครอบครัวที่ ๒ หรือที่ ๓

(๓) ถ้าดำเนินการแล้วยังคงมีที่ดินที่ครอบครองเกินอยู่อีกให้ส่งมอบคืนเพื่อนำไปจัดสรรให้ราษฎรผู้ยากจนที่อยู่ในพื้นที่ดังกล่าวเป็นลำดับแรก

๓. การจัดทำสาธารณูปโภค

(๑) จัดให้มีพื้นที่เพื่อการสาธารณูปโภคตามความเหมาะสม เช่น ถนน แหล่งน้ำ หรืออื่น ๆ โดยในกรณีที่ต้องขยาย หรือจัดให้มีพื้นที่เพื่อการสาธารณูปโภคเพิ่มขึ้นจะทำความตกลงกับราษฎรผู้ครอบครองเพื่อขอพื้นที่ที่ครอบครองมาดำเนินการ

(๒) ในการจัดทำ ปรับปรุง หรือพัฒนาสิ่งสาธารณูปโภคตาม (๑) จะพิจารณาดำเนินการตามความจำเป็นและเหมาะสมแก่สภาพท้องถิ่น

๔. การจัดทำโครงการ

(๑) ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา หรือเจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอประสานงานกับอำเภอ/กิ่งอำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครองท้องที่ เพื่อรวบรวมแปลงที่ดิน สาธารณประโยชน์ที่อยู่ในหลักเกณฑ์ เสนอนายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ คัดเลือกและให้ความเห็นชอบเพื่อนำมาจัดทำโครงการ

(๒) ให้อำเภอ/กิ่งอำเภอ จัดทำโครงการฯ เสนอ ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอนุมัติ และส่งโครงการให้กรมที่ดินตรวจสอบเพื่อพิจารณาจัดสรรงบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการรังวัดออกหรือตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ค่าใช้จ่ายในการรังวัดวางผังที่ดิน และค่าใช้จ่ายในการจัดทำสาธารณูปโภค

๕. การรังวัดและวางผังแบ่งแปลง

(๑) ให้อำเภอ ยื่นคำขอรังวัดตรวจสอบ/ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และแปลงที่ดิน ที่มีผู้ปกครองต่อสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขาพื้นที่รับผิดชอบ

(๒) สำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา รังวัดที่ดินและพื้นที่สาธารณูปโภคตามที่ได้ทำความตกลงทำโครงการฯ เสร็จแล้วส่งเรื่องราว พร้อมผลการรังวัดให้อำเภอท้องที่เพื่อดำเนินการจัดทำประชาคม และรายงานผลดำเนินการให้กรมที่ดินทราบ

๖. การจัดทำประชาคมคัดเลือกบุคคล

(๑) คุณสมบัติของผู้ได้รับคัดเลือก

(๑.๑) เป็นผู้ยากจน

(๑.๒) ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีแต่น้อยไม่เพียงพอ

(๑.๓) ครอบครองทำประโยชน์ในที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าวอย่างชัดเจนมาเป็นเวลานาน

(๑.๔) เป็นผู้มิมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่จะดำเนินการ เว้นแต่หากมีที่ดินเหลือเพียงพอจะได้พิจารณาจัดให้บุคคลต่างท้องที่ตามลำดับความเหมาะสม

(๒) ให้อำเภอ/กิ่งอำเภอ ตรวจสอบคุณสมบัติราษฎรผู้บุกรุกว่าเป็นผู้อยู่ในหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑ และจัดทำประชาคมเพื่อตรวจสอบว่าบุคคลดังกล่าวยากจน และไม่มีที่ดินทำกินหรือมีแต่น้อยไม่เพียงพอ

(๓) หากปรากฏในภายหลังว่า บุคคลที่ได้รับการจัดที่ดินขาดคุณสมบัติ ให้อำเภอ/กิ่งอำเภอเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดยกเลิกการอนุญาต และนำไปจัดให้แก่ผู้ที่อยู่ในหลักเกณฑ์ข้างต้นต่อไป

๗. การอนุญาต

(๑) ให้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๗

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามความในมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้ผู้ที่อยู่ในหลักเกณฑ์ เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่สาธารณประโยชน์ โดยออกหนังสืออนุญาตฯ ให้ตามแบบที่กำหนด

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๒๗๘๔๐

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๑๑ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐
๒. บันทึกหลักการและแนวทางปฏิบัติกรณีที่ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

กรมที่ดินขอส่งสำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๑๑ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐ และบันทึกหลักการและแนวทางปฏิบัติกรณีที่ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน มาเพื่อโปรดแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบและเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **วรารุณ วราภรณ์**
(นายวรารุณ วราภรณ์)

ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๑๘๔๐

โทรสาร ๐ ๒๒๒๒ ๑๘๔๐

โทร. (มท) ๕๐๘๐๑-๑๒ ต่อ ๓๗๐

(สำเนา)

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๑๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒ สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๑๒๖

ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔

๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๕

ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักการและแนวทางปฏิบัติกรณีที่ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

เดิมคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๐ เรื่อง การรับบริจาคที่ดินจากเอกชน ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีในเรื่องดังกล่าวมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน สมควรนำมารวมไว้ในฉบับเดียวกัน เพื่อความสะดวกในการใช้อ้างอิงและถือปฏิบัติต่อไป จึงได้ดำเนินการปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้ให้เป็นฉบับเดียว พร้อมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมประเด็นให้ชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุขได้เสนอความเห็นมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ เห็นชอบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๐ เรื่อง การรับบริจาคที่ดินจากเอกชน รวม ๒ มติ

๒. หลักการและแนวทางปฏิบัติกรณีที่ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้แจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **รองพล เจริญพันธุ์**
(นายรองพล เจริญพันธุ์)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๗๑๔๓

www.cabinet.thaigov.go.th

หลักการและแนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

หลักการในการบริจาคที่ดิน

ให้ทุกส่วนราชการถือปฏิบัติว่า ในการรับบริจาคที่ดินจากเอกชนเพื่อใช้ประโยชน์ในทางราชการนั้น หากส่วนราชการใดไม่มีแผนงานหรือโครงการที่ชัดเจนรองรับการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามวัตถุประสงค์ของผู้ที่แสดงความประสงค์จะยกที่ดินให้แก่ทางราชการ ส่วนราชการนั้น ๆ ไม่ควรรับบริจาคที่ดินดังกล่าวไว้ตั้งแต่ต้น เนื่องจากจะเป็นปัญหาในภายหลัง หากทางราชการมิได้เข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นจริง และผู้ยกให้หรือทายาทได้แจ้งความประสงค์ขอที่ดินคืน

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดให้มีเอกสารหลักฐาน กรณีที่ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีราษฎรแสดงความประสงค์จะอุทิศที่ดิน หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน

๑. กรณีที่มีผู้อุทิศที่ดินให้กับทางราชการ หรือจะให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการ เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ซึ่งได้รับอุทิศที่ดินจากราษฎร หรือเข้าไปดำเนินการในที่ดินเอกชน จัดทำหนังสือแสดงความประสงค์เกี่ยวกับการอุทิศที่ดินให้กับทางราชการหรือยินยอมให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการ โดยให้มีรายละเอียดดังนี้

๑.๑ ที่ดินที่จะอุทิศให้กับทางราชการหรือให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการ ต้องเป็นที่ดินที่เจ้าของที่ดินมีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองในที่ดินนั้นโดยชอบด้วยกฎหมาย หากที่ดินนั้นมีภาระผูกพัน ให้เจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบก่อน

๑.๑.๑ หากที่ดินแปลงที่อุทิศหรือให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการ ตั้งอยู่ในเขตที่ดินของรัฐ ให้ส่วนราชการที่จะรับการอุทิศหรือเข้าไปดำเนินการในที่ดิน ประสานกับส่วนราชการที่มีหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินของรัฐตามกฎหมาย เพื่อเสนอเรื่องให้คณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐจังหวัด ตรวจสอบว่า ผู้ที่ขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้น ได้ที่ดินมาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

๑.๑.๒ หากที่ดินแปลงที่อุทิศหรือให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการมีข้างเคียงติดกับที่ดินของรัฐ ให้ส่วนราชการที่จะได้รับการอุทิศหรือเข้าไปดำเนินการในที่ดิน ประสานกับส่วนราชการที่มีหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินของรัฐตามกฎหมาย เพื่อตรวจสอบแนวเขตที่ดินของรัฐด้านที่มีข้างเคียงติดกับที่ดินของเอกชนดังกล่าวให้มีความชัดเจนก่อน หากเป็นที่ดินที่อยู่ในเขตที่ดินของรัฐทั้งแปลงหรือบางส่วน ให้ดำเนินการตามนัยข้อ ๑.๑.๑

๑.๒ ให้เจ้าหน้าที่จัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับการอุทิศที่ดินหรือยินยอมจะให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างและพืชผลต่าง ๆ ที่อยู่บน

ที่ดิน พร้อมแผนที่แสดงขอบเขตและเนื้อที่ของที่ดินที่จะอุทิศหรือยินยอมจะให้ทางราชการ เข้าไปดำเนินการ แล้วให้เจ้าของที่ดินและผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณะประโยชน์ ลงชื่อ รับรองไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยาน ในกรณีมีเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินให้สำเนา ประกอบเรื่องไว้ด้วย

๑.๓ การจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับการอุทิศที่ดินหรือยินยอมให้ทางราชการ เข้าไปดำเนินการดังกล่าว ให้จัดทำ ๔ ชุด มีข้อความละเอียดถูกต้องตรงกัน เก็บไว้ที่ หน่วยงานของเจ้าหน้าที่ เจ้าของที่ดิน หน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณะตามกฎหมาย และสำนักงานที่ดินท้องที่ แห่งละ ๑ ชุด

๒. หากหน่วยงานของรัฐและเจ้าของที่ดินสามารถทำการจดทะเบียนสิทธิและ นิติกรรมรับโอนที่ดินหรือการใช้ประโยชน์ร่วมกันกับสำนักงานที่ดินให้ถูกต้องครบถ้วนได้ ก็ให้ ดำเนินการด้วย

๓. สำหรับกรณีที่ราษฎรอุทิศที่ดินให้รัฐหรือรัฐเข้าไปดำเนินการในที่ดินของ เอกชน ซึ่งได้ดำเนินการมาแล้ว หากหน่วยงานของรัฐและเจ้าของที่ดินสามารถดำเนินการตาม ข้อ ๑ และข้อ ๒ ได้เพียงใดก็ให้ดำเนินการต่อไปด้วย

๔. ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อุทิศที่ดินให้กับทาง ราชการหรือยินยอมให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการ เท่าที่พอจะดำเนินการให้ได้ เช่น อาจ กำหนดให้เจ้าหน้าที่เข้าไปดำเนินการ ณ ภูมิลำเนาหรือที่ผู้อุทิศที่ดินให้ไว้เพื่ออำนวยความสะดวก ให้แก่ผู้อุทิศที่ดิน เป็นต้น

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๓๕๕๑

กระทรวงมหาดไทย

ถนนรัชฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๐

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาอนุญาตให้ดูดยุทธ
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด
อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๒/ว ๕๕๕ ลงวันที่ ๑๓
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เรื่อง ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้ดูดยุทธ
พ.ศ. ๒๕๕๖

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้ส่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้ดูดยุทธ พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้จังหวัดทราบและถือปฏิบัติ ซึ่งตามระเบียบฯ ข้อ ๑๘ (๒) ได้กำหนดว่า “หลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตให้ดูดยุทธ ให้คำนึงถึง (๑) ในด้านวิชาการ เช่น ความเสียหายแก่สภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติของลำน้ำ (๒) ในด้านการปกครอง เช่นความเดือดร้อนของราษฎร ความเสียหายทางเศรษฐกิจ หรือทรัพยากรธรรมชาติ ให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๓) แม่น้ำลำคลองแบ่งเขตแดนระหว่างประเทศ” นั้น

ปรากฏว่ามีหลายจังหวัดได้หารือแนวทางปฏิบัติตามระเบียบฯ ข้อ ๑๘ (๒) สรุปได้ว่าความเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะถือความเห็นเด็ดขาดที่คณะกรรมการพิจารณาอนุญาตให้ดูดยุทธประจำจังหวัดจะต้องรับฟังและปฏิบัติตามความเห็นดังกล่าวหรือไม่ เช่น กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเห็นไม่เห็นชอบให้ดูดยุทธในขณะที่หน่วยงานอื่น ๆ หรือคณะกรรมการอื่น ๆ มีความเห็นว่าควรอนุญาต เมื่อเกิดกรณีดังกล่าวขึ้นจังหวัดจะมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

คณะกรรมการพิจารณาให้ดูดยุทธ (กพด.) ได้นำข้อหารือดังกล่าวประชุมพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๐ ซึ่งที่ประชุมมีมติว่า “ความเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นความเห็นที่คณะกรรมการพิจารณาอนุญาตให้ดูดยุทธประจำจังหวัดจะต้องรับฟัง หากความเห็นดังกล่าวมีเหตุผลเพียงพอที่จะรับฟังได้ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสุจริตเสมอภาค และพิจารณาตามหลักวิชาการ เพื่อประโยชน์ของชุมชนโดยตรง แต่ถ้าคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าความเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เป็นไปตามหลักการข้างต้น คณะกรรมการก็สามารถที่จะพิจารณาไปตามระเบียบ

และกฎหมายต่อไปได้ โดยถือว่าความเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเพียงความเห็นประกอบในการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ มิใช่ความเห็นเด็ดขาดที่คณะอนุกรรมการต้องดำเนินการตามนั้น เนื่องจากอำนาจการพิจารณาการขออนุญาตเป็นของคณะอนุกรรมการและของผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งผลการพิจารณาต้องถือตามเสียงข้างมากของที่ประชุมคณะอนุกรรมการเป็นสำคัญ ตามความในข้อ ๗ และจังหวัดต้องพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามมติที่ประชุมตามข้อ ๑๕ วรรคสอง”

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **พระนาย สุวรรณรัฐ**

(นายพระนาย สุวรรณรัฐ)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร./โทรสาร ๐ ๒๖๒๒ ๓๔๖๙

โทร. มท ๕๐๘๐๑-๑๒ ต่อ ๓๖๕

